

liite

Helsingin kaupungin suomenkielisten peruskoulujen opetussuunnitelman muutokset ja täydennykset

Helsingin kaupungin peruskoulujen kuntakohtaiset opetussuunnitelmamuutokset 2011: kuntakohtainen opetussuunnitelma koostuu kaikkien koulujen yhteisistä opetussuunnitelmateksteistä sekä ohjeista koulukohtaisen opetussuunnitelmatarkennusten laatimiseksi.

12.5.2011

Sisältö

1 Koulun työn perusta	5
1.1. Arvoperusta.....	5
1.2. Koulun toiminta-ajatus	5
1.3. Koulun kasvatusta- ja oppimistavoitteet.....	5
2. Opetuksen toteuttaminen	6
2.1 Oppimiskäsitys.....	6
2.2 Oppimisympäristö ja yhteisöllinen toimintakulttuuri.....	6
2.3 Opetusmenetelmät ja työtavat	8
2.4 Oppilaiden osallisuus	9
2.5 Yhteistyö nivelvaiheissa	10
2.6 Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö.....	11
2.7 Kodin ja koulun yhteistyö	11
3 Opetuksen rakenne ja opetusjärjestelyt	13
3.1 Tuntijako	13
3.2. Kieliohjelma	16
3.3. Koulun painotukset.....	17
3.4. Oppilaaksiotto.....	20
3.5 Muut opetuksen järjestämiseen liittyvät päätökset.....	20
4 Ohjauksen järjestäminen	21
4.1 Ohjaustoiminta	21
4.2 Työelämään tutustuminen (TET)	24
5 Oppimisen ja kasvun edistäminen	25
5.1 Yleinen tuki.....	26
5.2 Tehostettu tuki	27
5.2.1 Pedagoginen arvio	27
5.2.2 Oppimissuunnitelma	28
5.3 Erityinen tuki	29
5.3.1 Pedagoginen selvitys.....	30
5.3.2 HOJKS.....	31
5.4 Opetuksen järjestäminen	32
5.4.1 Yhteiset opetusjärjestelyt	32
5.4.1.1 Tukiopetus	32

5.4.1.2	<i>Osa-aikainen erityisopetus</i>	33
5.4.2	Esiopetuksen järjestäminen perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin aloittaville (startti).....	34
5.4.3	Joustava perusopetus.....	34
5.4.4	Erityisopetus	35
5.4.4.1	<i>Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen ja opetuksesta vapauttaminen</i>	36
5.4.4.2	<i>Pidennetty oppivelvollisuus</i>	37
5.4.4.3	<i>Toiminta-alueittain opiskelu</i>	38
6	Hyvinvointi ja oppimisympäristön turvallisuus	38
6.1	Oppilashuolto on oppilaan hyvinvoinnin turvaamista	38
6.2	Turvallisuuden edistäminen	39
6.3	Henkilötietojen käsittely, salassapito ja tietojen luovuttaminen	41
7	Perusopetusta tukeva muu toiminta	42
7.1	Kerhotoiminta.....	42
7.2	Koululaisten aamu – ja iltapäivätoiminta.....	42
7.3	Kouluruokailu.....	42
7.4	Koulumatkat	43
7.5	Koulunkäyntiavustajatoiminta	43
7.6	Muut tukipalvelut.....	43
8	Muu yhteistyö	44
8.1	Yhteistyö lähiyhteisöjen ja muiden hallintokuntien kanssa.....	44
8.2	Kansainvälinen yhteistyö	44
9	Oppilaan arviointi	44
9.1	Oppilaan arvioinnin tehtävä ja periaatteet	44
9.2	Oppilaan itsearviointi.....	45
9.3	Työskentelyn arviointi	46
9.4	Käyttäytymisen arviointi.....	46
9.5	Tukea tarvitsevan oppilaan arviointi	46
9.6	Maahanmuuttajataustaisen oppilaan arviointi	47
9.7	Opinnoissa etenemisen ja vuosiluokalle jättämisen periaatteet	48
9.8	Oman opinto-ohjelman mukaan etenevä oppilas.....	48
9.9	Päätösarvioinnin periaatteet.....	49
9.10	Todistukset	50
	Perusopetuksen aikana käytettävät todistukset	50
	Päätötodistus	50
	LIITE 1: KOULUN JA PÄIVÄKODIN YHTEISTOIMINTASUUNNITELMA	52

1 Koulun työn perusta

1.1. Arvoperusta

Helsingin kouluissa

- jokaisella on oikeus hyvään oppimiseen ja oppijana kehittymiseen sekä ihmisenä kasvamiseen ja sivistymiseen
- toimitaan demokraattisesti niin, että jokaisella on mahdollisuus kasvaa vastuullisena yhteisön jäsenenä ja vaikuttaa yhteisiin asioihin
- edistetään tasa-arvoa, kunnioitetaan jokaisen ihmisarvoa ja pidetään yhdessä huolta ystävällisestä ilmapiiristä, turvallisuudesta ja hyvinvoinnista
- arvostetaan suomalaista kulttuuria ja jokaisen omaa kulttuuritaustaa sekä edistetään kulttuurien välistä vuorovaikutusta
- ei sallita minkäänlaista väkivaltaa, syrjintää tai rasismia
- sitoudutaan kestävään kehitykseen ja kasvetaan ottamaan vastuuta ympäristöstä ja tulevaisuudesta

Aurinkolahden peruskoulussa jokainen työyhteisön jäsen on arvokas. Oppilaat, opettajat, koulun koko henkilökunta, lasten vanhemmat ja yhteistyötahot ovat ainutkertaisia. Kunnioitamme jokaisen kouluyhteisön jäsenen työtä. Oppiminen ja edistyminen tuovat oppilaalle iloa ja lisäävät oppilaan itseluottamusta.

Aurinkolahden peruskoulussa katsomme rohkeasti ja ennakkoluulottomasti tulevaisuuteen. Hyödynnämme teknologian mahdollisuuksia opetuksessa. Suhtaudumme uteliaina ja avoimin mielin uusiin haasteisiin. Kansainvälisyys, erilaisuuden hyväksyminen ja suvaitsevaisuus ovat osa arkeamme.

1.2. Koulun toiminta-ajatus

Aurinkolahden peruskoulu on hyvän yleissivistyksen ja teknologiavalmiudet antava yhtenäinen peruskoulu. Meille on tärkeää oppimisen ilo turvallisessa ja toisia ihmisiä kunnioittavassa opiskeluympäristössä.

1.3. Koulun kasvatus- ja oppimistavoitteet

Aurinkolahden peruskoulussa asetamme kasvatukselle ja oppimiselle tavoitteeksi, että oppilas

- saavuttaa hyvän yleissivistyksen.
- kunnioittaa kaikkia ihmisiä tasa-arvoisina.

- oppii toimimaan monikulttuurisessa ympäristössä.
- kasvaa aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi.
- kehittää oppimistaitojaan.
- on luova ja innovatiivinen.
- asennoituu myönteisesti koko eliniän kestäväan uusien taitojen oppimiseen.
- tuntee ja hallitsee monipuolisesti arjen teknologiaa.
- hallitsee tieto- ja viestintäteknikkaa.
- ottaa vastuuta omasta ympäristöstään kestäväan kehityksen periaatteiden mukaan.

2. Opetuksen toteuttaminen

2.1 Oppimiskäsitys

Helsingin kouluissa oppiminen nähdään kokonaisvaltaisena, yhteisöllisenä ja vuorovaikutuksellisenä prosessina toisten oppijoiden ja opettajan sekä ympäristön kanssa. Oppimisen kautta syntyy kulttuurinen osallisuus.

Oppimisen ilo, mielekkyyden sekä pysyvyyden kokemus oppimisympäristössä ovat keskeisiä oppijan aktiivisen toimijuuden sekä osallisuuden syntymiselle. Olennaista on oppilaan käsitys itsestään sekä omasta kyvykkyydestään ja pystyvyydestään, joka rakentuu koulupäivien aikana erilaisissa toiminnoissa. Oppilaan käsitys itsestään oppijana luo pohjan koko elämän kestäväälle oppimiselle. Koulun aikuisilla on tässä keskeinen rooli.

Oppiminen on aktiivista ja päämääräsuuntautunutta, ongelmanratkaisua sisältävää toimintaa, jossa elämyksillä ja tunteilla on keskeinen merkitys. Uuden oppiminen edellyttää tietojen ja taitojen liittämistä aikaisemmin opittuun. Omatoiminen ja kriittinen tiedonhankinta, opitun jäsentäminen ja hyödyntäminen sekä tiedon rakentaminen yhdessä toisten kanssa ovat oppimisen keskeisiä osa-alueita.

2.2 Oppimisympäristö ja yhteisöllinen toimintakulttuuri

Koulun toimintakulttuuri muodostuu jaettujen arvojen sekä yhteisöllisten rakenteiden, toiminnan ja käytäntöjen pohjalta. Tavoitteena on avoin ja vuorovaikutteinen toimintakulttuuri, joka tukee yhteistyötä ja -toimintaa niin koulun sisällä kuin kotien ja muun yhteiskunnan kanssa. Tämä edistää kulttuurien välistä vuorovaikutusta sekä sitä kautta sosiaalisen ja kulttuurisen identiteetin rakentumista. Vastuu avoimen, rohkaisevan, kiireettömän ja myönteisen ilmapiirin ylläpitämisestä kuuluu kaikille. Jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa yhteiseen toimintaan rakentavalla sekä koko yhteisön hyvinvointia edistävällä tavalla.

Koulun toimintakulttuuri vaikuttaa oppimisympäristön rakenteisiin, erityisesti pedagogisiin käytäntöihin. Olennaista on, että koulussa yhteisön jäsenille syntyy sosiaalisen, fyysisen ja psyykkisen turvallisuuden kokemus, mikä vahvistaa yhteisöllistä oppimisprosessia. Turvallinen ja ilmapiiriltään ystävällinen oppimisympäristö tukee opettajan ja oppilaan välistä sekä oppilaiden keskinäistä vuorovaikutusta ja edistää oppilaan pystyvyyttä, osallisuutta ja hyvinvointia. Yhteistyö kotien kanssa on tärkeä osa hyvää ja turvallista oppimisympäristöä ja sen kehittämistä.

Hyvä oppimisympäristö tukee oppilaan kasvua, oppimista, itseohjautuvuutta ja luovuutta sekä antaa mahdollisuuden omien tavoitteiden asettamiseen ja toiminnan arviointiin. Toimiva oppimisympäristö joustaa ja muovautuu tarkoituksenmukaisesti ottaen huomioon moninaiset oppijat ja heidän oppimisen sekä kasvun tarpeet. Oppimisympäristö tukee oppilaan kehittymistä tulevaisuuden yhteiskunnan jäseneksi, jossa oppimisen ja toiminnan areenat laajentuvat myös virtuaaliseen ympäristöön. Oppilaat osallistuvat koulun toimintakulttuurin luomiseen ja sen kehittämiseen sekä ovat aktiivisesti mukana oppimisympäristön rakentamisessa ja kehittämisessä.

Oppimisessa hyödynnetään koulun ulkopuolisia oppimisympäristöjä, erityisesti Helsingin monipuolisia mahdollisuuksia.

Aurinkolahden peruskoulu huolehtii yhteisöllisen ja vuorovaikutteisen toimintakulttuurin toteutumisesta järjestämällä yhteisiä päivänavauksia, juhlia, toimintapäiviä ja muita tapahtumia. Lisäksi toimintakulttuuria vahvistetaan yhteisillä säännöillä ja käytänteillä sekä oppilaita osallistavilla ryhmillä. Tavoitteena on luoda koulun yhteishenkeä ja kasvattaa koulun arvopohjan mukaisesti. Tiedottaminen sekä ajankohtaisten asioiden käsittely on olennaista koulun avoimessa ja vuorovaikutteisessa kulttuurissa. Tavoitteena on myös vahvistaa oppilaiden kykyä tehdä aloitteita ja ottaa kantaa koulun toiminnan järjestämiseen ja kehittämiseen. Lukuvuoden toiminta tarkennetaan toimintasuunnitelmassa.

Opiskelu- ja työympäristössä otetaan huomioon oppilaiden turvallisuus. Koulun ilmapiiri luodaan viihtyisäksi ja myönteiseksi. Näin saavutetaan positiivinen asenne oppimista kohtaan ja luodaan pohja elinikäiselle oppimiselle. Psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen turvallisuuden toteutuminen koulussa kuvataan kohdassa 6.1.

Koulun johtoryhmä, oppilashuolto sekä opettajat suunnittelevat oppimisympäristöjä, jotka tukevat oppilaan oppimista ja kasvua. Opetusjärjestelyt ovat joustavat, ja resurssit kohdennetaan tuen tarpeen mukaan.

Opetuksessa hyödynnetään alueen tarjoamia palveluja sekä koulun sijaintia meren ja luonnonsuojelualueiden läheisyydessä. Helsingin kaupungin monipuoliset mahdollisuudet hyödyttävät koulun oppilaita tasapuolisesti.

Opiskeluympäristön varustus tukee oppilaan kehittymistä nykyaikaisen tietoyhteiskunnan jäseneksi. Koulussa annetaan kaikille oppilaille mahdollisuus käyttää tieto- ja viestintäteknikkaa opinnoissaan. Koulussa on käytössä sähköinen oppimisympäristö. Kaikissa koulurakennuksissa on kirjasto, joissa on oppilaiden ikäkauteen soveltuvia kirjoja ja lehtiä sähköisten tietolähteiden lisäksi.

Aurinkolahden peruskoulussa on monikulttuurinen ympäristö, johon kaikki lapset kasvavat. Ympäristö edistää erilaisten kulttuurien kohtaamista ja kulttuurien välistä vuorovaikutusta. Oman kulttuuri-identiteetin muodostumista tuetaan muun muassa kotikielen opetuksessa ja katsomusaineiden opetuksessa. Koulussa hyödynnetään kansainvälisen toiminnan mahdollisuuksia.

2.3 Opetusmenetelmät ja työtavat

Helsingissä koulun työtapojen kautta toteutetaan ja vahvistetaan koulun arvoja ja perustehtävää. Tavoitteena on vahvistaa vuorovaikutteista oppimista, oppimaan oppimisen taitoa sekä yhdessä työskentelyä ja aktiivista osallistumista. Työtavat suunnitellaan vuorovaikutuksessa koulun aikuisten ja oppilaiden kesken siten, että ne tukevat monipuolisesti tietojen ja taitojen oppimista, oppilaan kehittymistä elinikäisenä oppijana sekä antavat mahdollisuuksia kasvuun yhteisön jäsenenä. Tärkeää on vahvistaa interkulttuuristen taitojen kehittymistä. Oppilaat tunnistavat oman kulttuuritaustansa lähtökohtia ja oppivat kulttuurien välistä vuorovaikutusta sekä arvostavat toinen toisiaan.

Työtavat tukevat jokaisen oppilaan osallisuutta oman elämän ja ympäristön vastuulliseen rakentamiseen. Niiden valinnassa otetaan huomioon yksilölliset kehityserot, oppilaiden taustat ja erilaiset tavat oppia. Oppilaiden kiinnostuksen kohteet kytketään opittaviin tietoihin ja taitoihin oppilaille merkityksellisten kokemusten kautta. Tavoitteena on kehittää kokonaisvaltaisesti oppilaan työskentelyn, oppimisen, ajattelun ja ongelmanratkaisun taitoja. Koulun pedagogisen toiminnan onnistumiseksi on tärkeää, että koulu oppii tunnistamaan ja hyödyntämään koulun aikuisten ja oppilaiden erilaista osaamista sekä jakamaan sitä yhteisesti.

Opetuksessa käytetään eri oppiaineille ominaisia, monipuolisia työtapoja ja painotetaan tutkivaa, toiminnallista ja ongelmalähtöistä työskentelyä sekä vahvistetaan verkko-oppimista. Oppilaalla on mahdollisuus elämykselliseen ja ikäkaudelle ominaiseen luovaan toimintaan sekä leikkiin. Opetuksen

eriyttäminen on keskeinen keino, jolla voidaan ottaa huomioon opetusryhmän tarpeet ja oppilaiden erilaisuus, tuottaa sopivia haasteita ja onnistumisen kokemuksia sekä tarjota mahdollisuuksia kehittyä ja oppia omien vahvuuksien mukaisesti. Kokemukselliset yhteistyömuodot koulun ulkopuolisten toimijoiden kuten työelämän kanssa vahvistavat elinikäisen oppijan oppimisen ja työelämätaitojen kehittymistä.

Koulun painoalueen, teknologiakasvatuksen, ilmeneminen opetusmenetelmissä ja työtavoissa on kuvattu luvussa 3.3. Koulun painotukset.

Koulussa huolehditaan työtapojen kehittamisestä. Työtapoja kehitetään opettajien yhteistyöllä, koulutuksella, kehittämishankkeilla ja moniammatillisella yhteistyöllä. Ne täsmennetään vuotuisessa toimintasuunnitelmassa.

2.4 Oppilaiden osallisuus

Koulussa on avoin, yhteisöllinen ja vuorovaikutteinen toimintakulttuuri, jossa oppilaita kuunnellaan ja heidän mielipiteitään arvostetaan. Koulun toimintakulttuuri tukee oppilaan kehittymistä aktiiviseksi, aloitteelliseksi, yhteistyökykyiseksi ja osallistuvaksi kansalaiseksi. Oppilaat tietävät miten he voivat koulussa vaikuttaa koulun asioihin. Heillä on mahdollisuus osallistua koulutyön suunnitteluun ja toteutukseen sekä koulussa tehtävään päätöksentekoon yhdessä koulun henkilöstön kanssa. Opettajat tukevat oppilaiden välistä yhteistyötä ja osallisuutta opetustilanteissa ja myös koulun muussa toiminnassa.

Osallisuuden ja vaikuttamisen toimintatapoja suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa ja niitä arvioidaan säännöllisesti. Oppilaiden kuulemisessa sekä osallisuuden edistämiseksi käytetään monipuolisesti eri menetelmiä sekä verkkoympäristöä. Koulussa toimii oppilaskunnan hallitus ja muita oppilaiden osallisuusryhmiä.

Aurinkolahden peruskoulussa oppilaat voivat tehdä kouluasioihin liittyviä ehdotuksia oppilaskunnan hallitukselle. Oppilaskunnan hallitus voi puolestaan tehdä ehdotuksia opettajakunnalle. Rehtori tiedustelee oppilaskunnan näkemystä koulua koskeviin tärkeisiin asioihin. Oppilaat osallistuvat oman alueensa ja kaupungin vaikuttajaryhmiin.

Oppilaat osallistuvat luokan toiminnan suunnitteluun. Myös koulun järjestyssääntöjä käsitellään yhteisesti luokissa. Oppilaita otetaan mukaan opetuksen järjestämisen ja arvioinnin suunnitteluun oppilaiden ikä- ja kehitystason mukaisesti. Oppilaat voivat vaikuttaa työskentelymuotoihin,

joita haluaisivat tietyn asiakokonaisuuden tai jakson aikana käyttää ja toteuttaa. Oppilaat voivat osallistua myös opettajan johdolla jonkin asiakokonaisuuden arviointitavoista päättämiseen.

Oppilaskunnan hallitus valitaan syyslukukaudella, ja se kokoontuu säännöllisesti lukuvuoden aikana. Oppilaskunnan toiminnan tavoitteena on oppilaiden osallisuuden ja viihtyvyyden lisääminen koulussa. Oppilaskunnan hallitus arvioi toimintaansa lukuvuoden päätteeksi. Oppilaiden yleistä viihtyvyyttä seurataan vuosittain.

Katso kohta 2.7 Kodin ja koulun yhteistyö.

2.5 Yhteistyö nivelvaiheissa

Oppilas tarvitsee ohjausta ja tukea erityisesti eri siirtymävaiheissa ja valintatilanteissa perusopetuksen alkaessa, perusopetuksen aikana ja siirryttäessä toiselle asteelle. Tavoitteena on vahvistaa oppilaan eheän ja yhtenäisen oppimispolun rakentumista sekä tukea yhtenäisen perusopetuksen toteutumista.

Onnistuneen yhteistyön edellytyksenä on alueellisen yhteistyön rakenteiden ja käytäntöjen luominen koulujen kesken yhtenäisen perusopetuksen tavoitteiden mukaisesti yhteistyössä kotien kanssa. Alueen koulut tekevät yhteistyötä oppilaan ohjautumisessa oman alueen lähikouluun koulupolun eri nivelvaiheissa. Oppilaiden opiskelun tukeminen edellyttää hyvää tiedonkulkua ja yhteistyötä koulujen ja opettajien kesken. Lähettävän koulun tehtävänä on huolehtia siitä, että vastaanottava koulu saa riittävästi tietoa oppilaan osaamisesta ja edistymisestä sekä toteutuneista opiskelujärjestelyistä ja tuen tarpeesta.

Moniammatillisen yhteistyön merkitys korostuu koulutuksen nivelvaiheissa, valmistavassa opetuksessa ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden kohdalla sekä oppilaan siirtyessä yleisopetuksesta erityisopetukseen tai erityisopetuksesta yleisopetukseen.

Päätövaiheessa oppilasta opettavien opettajien ja opinto-ohjaajien erityisenä tehtävänä on ohjata oppilasta jatko-opintoihin sekä kehittää valmiuksia toimia yhteiskunnassa ja työelämässä.

Nivelvaiheiden yhteistyö kuvataan luvussa 4.1 Ohjaustoiminta.

2.6 Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö

Esi- ja alkuopetuksen avoin ja hyvä yhteistyö luo pohjan joustavalle, elinikäiselle oppimiselle ja kasvulle. Varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus sekä perusopetus muodostavat rakenteellisen jatkumon, joka vahvistaa lapsen yksilöllistä kasvua ja oppimista. Esi- ja alkuopetuksen osaamisen jakaminen ja yhteistyö vahvistaa yhteisöllistä toimintakulttuuria ja luo uusia toiminnallisia työtapoja kasvatuksen ja oppimisen arkeen. Helsingissä laaditaan jokaiselle lapselle henkilökohtainen esiopetuksen suunnitelma. Suunnitelma siirtyy vanhempien luvalla kouluun.

Yhteistyötä tehdään sekä opetussuunnitelman laadinnassa että toiminnassa. Lähialueen koulujen ja päiväkotien kesken laaditaan esi- ja perusopetuksen yhteistoimintasuunnitelma. Suunnitelmassa määritellään yhteistyön tavoitteet ja rakenne sekä yleiset toimintaperiaatteet ja -tavat. Yhteistoimintasuunnitelma liitetään osaksi koulukohtaista opetussuunnitelmaa. Sitä arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti. Yhteistyön merkitys korostuu erityisesti alkuopetuksen luokkien aikana. Yhteistyössä otetaan huomioon varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen vahvuudet.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyösuunnitelmaa tarkennetaan toimintasuunnitelmassa.

2.7 Kodin ja koulun yhteistyö

Kodin ja koulun yhteistyön tavoitteena on tukea oppilaan terveen kasvun ja oppimisen edellytyksiä, turvallisuutta ja koko kouluyhteisön hyvinvointia. Opetus ja kasvatus järjestetään yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Onnistunut yhteistyö perustuu avoimeen, tasavertaiseen ja luottamukselliseen vuorovaikutukseen. Huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta ja siitä, että oppilas suorittaa oppivelvollisuutensa. Koulun tehtävänä on tukea oppilaan kasvua ja oppimista kouluyhteisön jäsenenä.

Koululla on aktiivinen ja aloitteellinen rooli yhteistyön rakentamisessa ja vastuu siitä, että huoltajat saavat riittävästi tietoa oppilaan opiskeluun, kasvuun ja hyvinvointiin liittyvistä asioista, opetussuunnitelmasta, koulun toiminnasta ja käytettävistä tukitoimista. Erilaisia yhteistyömuotoja kehitetään koko perusopetuksen ajan ja koulu tarjoaa mahdollisuuden huoltajien keskinäiseen vuorovaikutukseen ja sitä kautta vertaistukeen. Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään tiedottamisessa ja yhteydenpidossa huoltajien kanssa.

Huoltajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä on keskeinen merkitys oppilaiden opintojen tukemisessa. Yhteistyö korostuu erityisesti valintatilanteissa ja koulutuksen nivelvaiheissa sekä erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opintojen tukemisessa.

Koulu huolehtii siitä, että huoltajilla on mahdollisuus osallistua koulun kasvatustyön ja kodin ja koulun yhteistyön tavoitteiden asettamiseen, suunnitteluun ja arviointiin yhdessä koulun henkilökunnan ja oppilaiden kanssa. Koulun henkilöstö, oppilaat ja huoltajat seuraavat ja arvioivat yhdessä kodin ja koulun yhteistyön tavoitteiden ja toimintamallien toteutumista ja tarkoituksenmukaisuutta.

Kodin ja koulun yhteistyön tavoitteena on vahvistaa oppilaiden kiinnittymistä koululuun. Oppilaan läsnäoloa koulussa seurataan yhdessä kotien kanssa ja luvattomiin poissaoloihin puututaan välittömästi

Aurinkolahden peruskoulu käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa koulun ja kodin välisessä tiedonkulussa. Sähköisen viestintäkanavan kautta vanhemmat voivat seurata lastensa poissaoloja ja opintomenestystä sekä olla yhteydessä kaikkiin opettajiin. Opettajat ovat tarvittaessa yhteydessä vanhempiin myös puhelimitse. Oppilailla voi olla käytössään lisäksi reissuvihko.

Koulun tapahtumista ja muista ajankohtaisista asioista tiedotetaan koulun sähköisissä viestintäkanavissa, joissa myös opettajat tiedottavat luokkakohtaisista asioista oman luokkansa vanhemmille. Vanhempainilloista ja vanhemmille suunnatuista tapahtumista laitetaan tarvittaessa paperitiedote reppupostina.

Koko koulun yhteinen vanhempainilta järjestetään syyslukukauden alussa. Lukuvuoden mittaan järjestetään myös muita vanhempainiltoja, jotka on suunnattu siirtymävaiheessa olevien oppilaiden huoltajille. Siirtymävaiheita ovat koulun aloitus, 7. luokalle siirtyminen sekä peruskoulun viimeinen luokka.

1. luokan, 3. luokan, 5. luokan ja 7. luokan huoltajat, oppilas ja luokanopettaja tai luokanohjaaja tapaavat vanhempainvartissa, jossa keskustellaan oppilaan koulunkäynnistä ja siihen liittyvistä tavoitteista ja haasteista. Luokilla 1, 3 ja 5 väliarviointien tilalla pidetään vanhempainvartit. Jos 2., 4. ja 6. luokilla pidetään vanhempainvartit lukukauden aikana, väliarviointi jää pois. Muiden luokka-asteiden opettajat tarjoavat huoltajille mahdollisuuden tapaamiseen vuosittain.

Koulussa toimii Aurinkolahden peruskoulun toimintaa tukeva vanhempainyhdistys. Yhdistys on Auringonpilkun päiväkodin sekä

Aurinkolahden peruskoulun kaikkien lasten ja nuorten huoltajien yhteinen yhdistys.

Koulu kerää huoltajilta palautetta koulun toiminnasta. Koulun henkilökunnan edustaja osallistuu vanhempainyhdistyksen kokouksiin ja tuo sieltä viestiä koulun henkilökunnalle.

Koulun opetussuunnitelma on luettavissa koulun internetsivuilla. Opetussuunnitelmasta, opetuksen järjestämisestä ja arvioinnista annetaan tietoa myös vanhempainilloissa.

3 Opetuksen rakenne ja opetusjärjestelyt

3.1 Tuntijako

Helsingissä noudatetaan yhtenäistä tuntijakoa, joka perustuu valtioneuvoston asetukseen (1435 / 2001) ja kunnan linjaukseen. Valtioneuvosto on päättänyt oppiainekohtaisista vähimmäistuntimääristä perusopetuksen sisällä. Helsingissä on lisäksi määritelty toisen ja kuudennen luokan jälkeiset vähimmäistuntikertymät.

Vuosiluokittainen tuntijako päätetään koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa valtioneuvoston asetuksen ja Helsingin peruskoulujen yhteisen tuntijaon pohjalta.

Oppilaan vuosiluokittaiset vähimmäistuntimäärät ovat:

vuosiluokilla 1-2	vähintään 19 vuosiviikkotuntia
vuosiluokilla 3-4	vähintään 23 vuosiviikkotuntia
vuosiluokilla 5-6	vähintään 24 vuosiviikkotuntia
vuosiluokilla 7-9	vähintään 30 vuosiviikkotuntia

Taito- ja taideaineiden välyksen kokonaistuntikertymästä (12 vvt) on sijoitettu yksi vuosiviikkotunti vuosiluokille 7-9. Tunti tulee käyttää opetussuunnitelman perusteissa määriteltävien aihekokonaisuuksien, erityisesti viestintä- ja ilmaisukasvatuksen toteuttamiseen oppiaineiden välisenä yhteistyönä.

Uusi tuntijako otetaan käyttöön portaittain uuden opetussuunnitelman kanssa.

Oppilaiden tuntimäärät:

- 1. ja 2. lk. 20 viikkotuntia**
- 3. ja 4. lk. 24 viikkotuntia**
- 5. ja 6. lk. 26viikkotuntia**

A2-kielen tunnit lisätään oppilaiden tuntimäärään. Luokilla 1.-6. noudatetaan kaikilla oppilailla samaa tuntijakoa.

Äidinkieleen, matematiikkaan, ympäristöoppiin, fysiikka/kemiaan, käsitöihin ja kuvataiteeseen on lisätty tunteja yli valtakunnallisten minituntien.

Luokat	VUOSILUOKAT	1	2	3	4	5	6	7	8	9	yht.	
kädentaidot	Äidinkieli ja kirjallisuus	7	7	5	6	4	5	3	4	3	44	
tiede	Äidinkieli ja kirjallisuus	7	7	5	6	4	5	3	3	3	43	
kädentaidot	A-kieli							2	2	3	3	16
tiede	A-kieli							2	2	3	3	16
kädentaidot	B-kieli							2	2	2	2	6
tiede	B-kieli							2	2	2	2	6
kädentaidot	Matematiikka	4	4	5	5	5	4	3	3	4	37	
tiede	Matematiikka	4	4	5	5	5	4	3	4	4	38	
kädentaidot	Ympäristö- ja luonnontieto	2	2	3	3						10	
tiede	Ympäristö- ja luonnontieto	2	2	3	3						10	
kädentaidot	Biologia ja maantieto					2	1	2	2	3	10	
tiede	Biologia ja maantieto					2	1	2	2	3	10	
kädentaidot	Fysiikka ja kemia					1,5	1,5	2	2	3	10	
tiede	Fysiikka ja kemia					1,5	1,5	2	3	3	11	
kädentaidot	Terveystieto							0,5	1,5	1	3	
tiede	Terveystieto							0,5	1,5	1	3	
kädentaidot	Uskonto/Elämänkatsomustieto	1	1	2	1	1	2	1	1	1	11	
tiede	Uskonto/Elämänkatsomustieto	1	1	2	1	1	2	1	1	1	11	
kädentaidot	Historia ja yhteiskuntaoppi				2	1	2	3	2	10		
tiede	Historia ja yhteiskuntaoppi				2	1	2	3	2	10		
kädentaidot	Musiikki	1	1	1	1	1	1	1	0	0	7	
tiede	Musiikki	1	1	1	1	1	1	1	0	0	7	
kädentaidot	Kuvataide	2	1	2	2	3	3	3	0	0	16	
tiede	Kuvataide	2	1	2	2	3	3	3	0	0	16	
kädentaidot	Käsityö	1	2	2	2	2	3	3	2	1	18	
tiede	Käsityö	1	2	2	2	2	3	3	0	0	15	
kädentaidot	Liikunta	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18	
tiede	Liikunta	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18	
kädentaidot	Taito- ja taideaineet yht.	12		14		17					16	59
tiede	Taito- ja taideaineet yht.	12		14		17					13	56
kädentaidot	Kotitalous							3	0	0	3	
tiede	Kotitalous							3	0	0	3	
kädentaidot	Oppilaanohjaus							0,5	0,5	1	2	
tiede	Oppilaanohjaus							0,5	0,5	1	2	
kädentaidot	Valinnaiset aineet kädentaidot					0,5	0,5	0	4	4	9	
tiede	Valinnaiset aineet					0	0	0,5	0,5	5	5	11
kädentaidot	Oppilaan tuntimäärät kädentaitoluokalla	20	20	24	24	26	26	30	30	30	230	
tiede	Oppilaan tuntimäärät tiedeluokalla	20	20	24	24	26	26	30	30	30	230	
	Vapaaehtoinen A-kieli			0	2	2	2	2	2	2	12	

Tiedeluokan valinnaisiin aineisiin on laskettu mukaan 2 tuntia tietotekniikkaa sekä 8. että 9. luokalla.

Koulussamme on vuosiluokilla 7-9 tiedeluokka, taitoluokka ja teknologiakasvatukseen painottuva luokka, johon oppilaat valitaan soveltuvuuskokeella.

X) A2-kieli lasketaan 8. ja 9. luokalla valinnaiseksi kieleksi

Teknologiauokan tuntijako				
VUOSILUOKAT	7	8	9	yht.
Äidinkieli ja kirjallisuus	3	3	3	9
A-kieli	2	3	3	8
B-kieli	2	2	2	6
Matematiikka	3	3	4	10
Biologia ja maantieto	2	2	3	7
Fysiikka ja kemia	2	3	3	8
Terveystieto	0,5	1,5	1	3
Uskonto/Elämänkatsomustieto	1	1	1	3
Historia ja yhteiskuntaoppi	2	3	2	7
Musiikki	1	0	0	1
Kuvataide	2	2	2	6
Käsityö	3	2	2	7
Liikunta	2	2	2	6
Kotitalous	3	0	0	3
Oppilaanohjaus	0,5	0,5	1	2
Tietotekniikka	1	2	1	4
Oppilaan tuntimäärät Aurinkolahdessa	30	30	30	90
Vapaaehtoinen A-kieli	2	2	2	6

X) A2-kieli lasketaan 8. ja 9. luokalla valinnaiseksi kieleksi

Teknologiauokalle oppilaat valitaan soveltuvuuskokeella.

Yläluokilla tehdään erilaisia oppimisen projekteja. Projektit muodostetaan joko oppiaineita integroimalla tai yksittäisen oppiaineen sisältöön liittyvinä.

Esimerkkejä:

- kemia, kuvataide ja käsityö: kasvivärijäys, paperin valmistus
- käsityö, historia: vanhoja käsityötaitoja
- fysiikka, kotitalous, tekninen työ: energia ja kodin askareet tai energia ja asuminen
- kemia, maantieto: säähavainnot, sadeanalyysi.

Yläluokilla taito- ja tiedeluokalla (taito- ja taideaineiden) välystunti on sijoitettu vuosiluokalle 7 kuvataiteeseen ja käsityöhön, jolloin voidaan toteuttaa kuvataiteen ja käsityön yhteinen projekti. Tämä tarkennetaan vuosittain työsuunnitelmassa ja se liittyy vuosittaisiin aihekokonaisuuksiin. Teknologiauokalla välystunti voi olla myös vuosiluokilla 8 ja 9.

3.2. Kieliohjelma

Helsingin peruskouluissa A-kielen opetus aloitetaan kolmannelta vuosiluokalta. Vapaaehtoisen A - kielen opetus aloitetaan neljänneltä vuosiluokalta. Vapaaehtoisen A-kielen opetuksessa tulee saavuttaa kuudennen vuosiluokan loppuun mennessä sama taso kuin kolmannelta luokalta alkavassa A-kielessä.

Jokainen peruskoulu tarjoaa edelleen englantia A-kielenä, mutta oppilaan opinto-ohjelmaan ei tarvitse kuulua A- englantia. Jokaisessa suurpiirissä on vähintään yksi koulu, joka tarjoaa seitsemänneltä luokalta alkaen B1- englantia. Kieliohjelman tarkistamisessa otetaan huomioon harvinaisten kielten tarjonnan tasapuolisuus alueilla. A-kielissä rakennetaan yhtenäinen oppimispolku pääsääntöisesti oman lähialueen kouluihin.

Vieraskielistä opetusta ja kielikylpyopetusta antavilla luokilla koulun opetuskielen mukaisen äidinkielen ja kirjallisuuden vähimmäistuntimäärät ovat vuosiluokittain seuraavat:

1-2, yhteensä vähintään 4 vuosiviikkotuntia

3-6, yhteensä vähintään 16 vuosiviikkotuntia

7-9, yhteensä vähintään 9 vuosiviikkotuntia

Luokat 3. – 6.

Aurinkolahden peruskoulussa opetetaan A-kielenä englantia ja vapaaehtoisena A-kielenä saksaa. Kolmannelta alkavassa A- kielessä ja 4. luokalla alkavassa A-kielessä on samat perustavoitteet.

Englannin kielen opiskelussa pyritään siihen, että oppilas saavuttaa riittävät perustaidot ja perustaitojen lisäksi kyvyn selvittää tieto- ja viestintäteknikan vaatimasta terminologiasta ja valmiuden tehdä yhteistyötä ulkomaisten ystävyyskoulujen kanssa sekä kirjallisesti että suullisesti. Ensimmäistä A-kieltä opetetaan kolmannelta luokalta alkaen kaksi vuosiviikkotuntia, yhteensä 8 vuosiviikkotuntia.

Vapaaehtoista A-kieltä opiskellaan neljänneltä luokalta alkaen kaksi vuosiviikkotuntia, yhteensä 6 vuosiviikkotuntia. Aloitusryhmän koko on 12 oppilasta.

Luokat 7. – 9.

Koulun yläluokilla jatkuu A-kielen opiskelu. Valinnaisena A-kielenä voidaan jatkaa saksaa. Toisen kotimaisen kielen opiskelu alkaa viimeistään seitsemännellä luokalla. Koulussamme voi opiskella ruotsia joko A-kielenä tai B-kielenä.

Valinnainen B-kieli on saksa. Alkavan ryhmän minimikoko on 12 oppilasta.

3.3. Koulun painotukset

Aurinkolahden peruskoulun painoalueena on teknologiakasvatus

Teknologia

Sana *teknologia* muodostuu kreikan kieleen pohjautuvista sanoista *techne ja logos*. *Techne* tai *Teknos* pitää sisällään erilaiset taidot, kuten kädentaidot, käsityötaidot, työvälineiden ja laitteiden käyttötaidot sekä tekniikan ilmiöt, koneet ja niiden rakenteet sekä toimintaperiaatteet. *Logos* sisältää tieteellisen tiedon sekä teorian ja niihin liittyvän ajattelun ja syvällisen ymmärryksen, joka on yhteydessä *Teknos*-käsitteeseen. Näistä kahdesta käsitteestä muodostuu käsite *Teknologia*.

Teknologia on ihmisen rakentamaa maailmaa ja liittyy kaikkeen ihmisen muokkaamaan elinympäristöön. Ihminen käyttää ja soveltaa tiedettä, kun hän etsii uusia ratkaisuja rakentamassaan ympäristössä. *Teknologia* on merkittävä osa kulttuuriamme, sillä *teknologiaa* käytetään lähes kaikissa arjen toiminnoissa. On tärkeää, että ihminen ymmärtää *teknologiaa* ja sen olemusta. *Teknologia* – kuten tieteet, taiteet ja uskonnot – vaikuttavat yhteiskunnan kehittymiseen, ja myös yhteiskunnan muutokset vaikuttavat *teknologian* kehitykseen. Parhaimmillaan ihminen käyttää monipuolisesti hyödyksi *teknologian* mahdollisuuksia ja ottaa huomioon sen vaikutukset **kulttuuriin ja ympäristöön**. (Lähde: Parikka, Matti. *Teknologiakompetenssi: teknologiakasvatuksen uudistamishaasteista peruskoulussa ja lukiossa*, Nide 141 / Jyväskylä studies in education, psychology and social research. Jyväskylän Yliopisto.1998.)

Teknologiakasvatus

Rakennetun ympäristön ymmärtämiseen ja kehittämiseen ohjaavaa kasvatusta kutsutaan *teknologiakasvatukseksi* tai *teknologian opetuksiksi*. *Teknologiakasvatuksen* tarkoituksena on antaa oppilaalle riittävä teknologinen ymmärrys ja osaaminen, joiden avulla hän voi toimia tulevaisuuden yhteiskunnassa. Oppilaita ohjataan toimimaan rakennetussa ympäristössä ja ymmärtämään, tiedostamaan ja tunnistamaan sen erityispiirteet.

Teknologiakasvatuksen tavoitteena on antaa oppilaille mahdollisuudet ymmärtää, suunnitella, kehittää ja soveltaa *teknologiaa* luovasti ja innovatiivisesti. Tavoitteena on herättää oppilas huomaamaan, että hän voi itse vaikuttaa teknologisen kehityksen suuntaan. On tärkeää, että ihminen osaa toimia vastuullisesti ja on tietoinen oman toimintansa seurauksista. *Teknologian* perustuessa pääosin aineellisiin arvoihin korostuu

ympäristökasvatuksen, kestävän kehityksen ja kestävän luonnonvarojen käytön merkitys osana teknologiakasvatusta ja opetusta. (Lähteet: Järvinen, E-M. Education about and through Technology. In search of more appropriate pedagogical approaches to technology education. Acta Universitatis Ouluensis / Scientiae Rerum Socialium E50. Oulu University Press. 2001; Parikka,1998.)

Teknologiakasvatus on käytännönläheistä, toiminnallista ja tekemiseen perustuvaa. Sen tulee olla innovaatiohakuista, oppilaan omaan oivallukseen, keksimiseen ja asioiden ymmärrykseen perustuvaa, sillä teknologiaa ei olisi olemassa ilman ihmisen kuvittelu- ja keksimisprosessia. Oppilaan oma kokemusmaailma, tarpeet, havainnot ja mahdolliset ongelmat ihmisen muovaamassa rakennetussa ympäristössä antavat suunnan käytännön ja teorian yhdistäville rakentelu-, kokeilu-, tutkimis-, ongelmanratkaisu- ja innovaatiotoiminnoille. (Lähde: Parikka 1998.)

Teknologian oppimisen kohteena on yleensä uusi tuote, tuotteen funktio tai toiminnan ymmärtäminen. Vuosiluokilla 1-6 oppimisen kohteena ovat arkielämän teknologisen ympäristön toiminnan ymmärtäminen. Tavoitteena on, että lapsi oppii riittävät tiedot ja taidot selviytyä arkielämän vaatimuksista. Tästä voidaan esimerkkinä mainita erilaisten työkalujen ja välineiden toimintaperiaatteet, kodin teknologia ja sen turvallinen käyttö sekä informaatioteknologia ja tietokoneet. Kodin teknologiaa ovat asunnon rakenne, LVIS-laitteiden toiminta ja kodinkoneet. Oppimisen ja opiskelun kannalta on tärkeää oppia monipuolisesti tietotekniikan ja uuden teknologian käyttötaitoja tiedon etsinnässä ja oppimisen tukena. Vuosiluokilla 7-9 teknologia laajentuu oppimisen kohteena kodin ja koulun rakennetusta ympäristöstä ympäröivään yhteiskuntaan ja sen erilaisten teknologisten järjestelmien ymmärtämiseen.

Teknologiakasvatus Aurinkolahden peruskoulussa

Teknologiakäsité aihe- ja oppisisältöineen jakautuu Aurinkolahden peruskoulussa kahteen osaan: Arjen teknologiaan ja Tieto- ja viestintäteknologiaan. (LIITE: Linssi.)

Arjen teknologia pitää sisällään kaksi käsi kädessä kulkevaa osa-aluetta, jotka ovat: Teknologiarakentelu ja Muotoilu ja materiaalit. Teknologiarakentelun sisällöt ovat: energia, mekaniikka, sähkö ja elektroniikka, ilmiöt ja laitteet ja legorakentelu. Muotoilu ja materiaalit – kokonaisuus sisältää aiheet: ympäristön aineet, rakenteet, esineet ja muoti, tuotesuunnittelu ja arkkitehtuuri

Tieto- ja viestintäteknologia käsittää kaksi toisiaan tukevaa osaa, jotka ovat: Viestintä, media ja informaatioteknologia sekä Tietotekniikka. Viestintä, media ja informaatioteknologia sisältää osa-alueet: fakta vs. fiktio, tiedotusvälineet ja mainonta, tarinat, elokuvat ja animaatiot ja mediakriittisyys. Tietotekniikan osa-alue sisältää aiheet: tietokoneohjatut laitteet, koneet ja järjestelmät; ohjelmat ja ohjelmointi; verkko-oppiminen sekä tietoturva.

Aurinkolahden peruskoulussa teknologiakasvatus sisältyy kaikkiin oppiaineisiin 1.-9. luokka-asteilla siten kuin se on aineen kannalta mielekästä. Teknologiakasvatus on olennainen osa erityisesti taitoaineita sekä matemaattis-luonnontieteellisiä aineita. Teknologiakasvatuksen yhteyteen liittyy Aurinkolahden peruskoulussa olennaisesti myös ympäristökasvatus (kestävä kehitys, tuotteiden elinkaari -ajattelu, globaali vastuu luonnosta ja eettinen herkkyyks).

Tieto- ja viestintätekniikan käyttö tukee oppilaan opetussuunnitelman ainekohtaisten tavoitteiden täyttymistä, sekä ajattelutaitojen ja ongelmaratkaisutaitojen kehittymistä sekä ohjaa oppilasta yhteisölliseen työskentelykulttuuriin.

Luokilla 1 – 6 teknologiakasvatusta huomioidaan esimerkiksi käsityössä, kuvataiteessa, ympäristö- ja luonnontiedossa sekä fysiikassa ja kemiassa. Ympäristö- ja luonnontiedossa sekä fysiikassa teknologiakasvatus näkyy mm. rakentelutarjojen ja ohjelmoinnin yhdistelmänä, mikä tarjoaa leikinomaisen lähestymistavan tekniikkaan.

Luokilla 7 – 9 teknologiakasvatusta painotetaan niin kädentaitoluokilla ja tiedeluokilla kuin varsinaisella teknologialuokalla, jonne hakeudutaan soveltuvuuskokeen kautta. Teknologiakasvatusta sisältyy kaikkiin oppiaineisiin. Muita aineita painokkaammin se liittyy matematiikan, fysiikan, tietotekniikan sekä kuvataiteen, käsityön ja kotitalouden opiskeluun.

Luonnontieteet, matematiikka ja tietotekniikka tarjoavat sovelletun tieteen näkökulman teknologiakasvatukseen. Nuorta ohjataan havaitsemaan yhteyksiä luonnontiedon ja teknologian välillä. Teknologian sovelluksia pyritään selittämään tieteen avulla. Matematiikka ja tietotekniikka ovat teknologian yleiskäyttöisiä työkaluja. Matemaattinen ja algoritmien ajattelu antavat valmiuksia monenlaisiin ongelmanratkaisutilanteisiin.

Taitoaineet tarjoavat käytäntöön suuntautuneen näkökulman teknologiakasvatukseen. Keskeisiä ovat käden taidot, soveltava taide ja muotoilu, joiden parissa tutustutaan mm. terminologiaan, materiaaleihin ja teknologioihin. Opiskelussa käytetään perinteisiä työvälineitä ja niiden rinnalla uusia, kuten tietokoneet ja ohjelmoidut laitteet.

Oppilaalle annetaan mahdollisuus hyödyntää tietoteknologian työvälineohjelmia ja laitteita mahdollisimman laajasti eri oppiaineissa ja oppimistilanteissa. Koululla on välineistö ja valmius tietotekniikka-avusteiseen opetukseen sekä yleensä monimuotoisen tietoteknologian soveltamiseen opetuksessa ja oppimisessa.

Oppilaan kanssa pohditaan yhdessä teknologian tuomia mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja sekä teknologiaan liittyviä valintoja, myös kriittisesti. Oppilaan tulee ymmärtää, että teknologia toimii ihmisten asettamilla ehdoilla, joihin on mahdollista vaikuttaa.

Teknologiakasvatuksen oppimisympäristöt ovat sekä tämän päivän että tulevaisuuden oppimisympäristöjä. Teknologiakasvatuksessa fyysinen ja

virtuaalinen toimintaympäristö täydentävät toisiaan. Tiedonhankintaan, tulkintaan ja päättelykykyyn tähtääviä työmuotoja hyödynnetään erityisesti verkkopohjaisissa oppimisympäristöissä. Työskentelyssä voidaan hyödyntää tutkivaa oppimista ja yhteisöllistä tiedon rakentelua. Kaikki oppimisprosessiin liittyvät henkilöt voidaan yhdistää sähköisten verkostojen avulla oppimisympäristöverkostoiksi. Asiantuntijat koulun ulkopuolelta voivat liittyä verkostoihin.

Teknologiakasvatuksen oppimisympäristöt voivat sijaita myös koulun ulkopuolella. Tiedekeskukset, teknologian oppimispolut työelämässä tai muissa oppilaitoksissa laajentavat opiskelun mahdollisuuksia. Kansainväliset ulottuvuudet voidaan rakentaa tarvittaessa virtuaalisesti.

Arjen teknologian oppimisympäristöissä korostetaan innovatiivista ongelmanratkaisutaitoa. Oppilaita ohjataan havaitsemaan tarkasti ja löytämään omasta elinympäristöstä ratkaisua vaativia ongelmia. Erilaisia oppimisen projekteja yli oppiainerajojen tehdään ylemmillä luokka-asteilla. Itse tekeminen, tutkiminen, luova ja kriittinen ajattelu, ihmettely, keksiminen ja ongelmanratkaisu ovat olennaisia kaikissa oppiaineissa. Näiden ohella ajattelun taidot ja oman toiminnan ohjaus sekä vastuullisuus omasta toiminnasta ovat tärkeitä opittavia taitoja.

3.4. Oppilaaksiotto

Helsingin peruskouluissa noudatetaan opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston hyväksymiä oppilaaksioton periaatteita ja kriteereitä.

3.5 Muut opetuksen järjestämiseen liittyvät päätökset

Koulussamme on luokkamutoista erityisopetusta 1-9 luokan oppilaille, joilla on pidennetty oppivelvollisuus. Luokat toimivat yleisopetuksen opetussuunnitelman mukaan, jota tarkennetaan oppilaan HOJKS:lla. Luokkamutoisen erityisopetuksen tavoitteista tarkemmin, katso 5.2.3

Aurinkolahden peruskoulun sisäistä yhteistyötä toteutetaan luokka-astekohtaisina projekteina, koulun yhteisinä teemapäivinä tai –viikkoina sekä juhlien järjestämisessä. Yhtenäinen Aurinkolahden peruskoulu –ajatuksella on rakentava merkitys lapsen persoonaan ja myös syrjäytymistä ehkäisevä vaikutus.

Koulussamme opetusta järjestetään luokilla 3-9 jaksojärjestelmän mukaisesti. Jaksoja on lukuvuodessa yhteensä neljä. Yläluokilla voi tiettyjen oppiaineiden sisältöjen opiskelu painottua jossakin jaksossa.

Aurinkolahden peruskoulussa on luokilla 7-9 taitoluokka, tiedeluokka ja yksi soveltuvuuskoeluokka. Kaikilla luokilla tavoitellaan lujaa itseluottamusta ja yhteistyökykyä sekä hyviä valmiuksia jatko-opinnoille lukiossa tai ammatillisessa koulutuksessa. Oppilaat valitsevat luokan oman kiinnostuksensa ja harrastuneisuutensa perusteella. Jos on tarpeen, oppilasta autetaan ohjauksella tekemään itselleen sopiva valinta.

Koulumme taitoluokka on tarkoitettu tekemällä oppimisesta kiinnostuneille oppilaille. Luokalla annetaan mahdollisuus kehittää rinnan ajattelun ja käden taitoja. Tavoitteena on laaja yleissivistys ja hyvät kädentaidot. Oppilas oppii ymmärtämään erilaisia materiaaleja, työtapoja sekä suunnitteluprosessia ideasta tuotteeksi. Luokan tuntijaossa on painotettu äidinkieltä ja käden taitoja.

Koulumme tiedeluokka on tarkoitettu tutkimuksesta ja ongelmanratkaisusta kiinnostuneille oppilaille. Opastamme oppilasta tieteellisen ajattelun ja työtapojen ymmärtämiseen. Keskeisiä ovat eri tieteenalojen ongelmat. Luokan tuntijaossa on painotettu matematiikkaa, fysiikkaa ja tietotekniikkaa.

Teknologiauokan opetuksessa pyritään kehittämään ymmärrystä teknologian arkipäivän ilmiöistä. Keskeisiä ovat luonnonilmiöt ja teknologian sovellukset, joita käsitellään poikkitieteellisessä hengessä oppiainerajojen yli. Luokan tuntijaossa on painotettu käsityötä, kuvataidetta, fysiikkaa ja tietotekniikkaa.

4 Ohjauksen järjestäminen

4.1 Ohjaustoiminta

Jokaisella oppilaalla on oikeus ohjaukseen jokaisena koulupäivänä. Oppilaanohjaus muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä jatkumon. Ohjauksesta huolehtivat yhteistyössä opettajat ja oppilaanohjaajat sekä muu oppilaan kanssa perusopetuksessa ja nivelvaiheissa toimiva henkilöstö. Ohjauksessa korostuu oppilaan kohtaaminen sekä tukeminen ottaen huomioon hänen elämisaailmansa ja kokemuksensa. Ohjaustilanteissa pyritään erilaisin vuorovaikutuksellisin keinoin dialogiseen oppilaan kohtaamiseen.

Ohjausta annetaan kaikkien oppiaineiden opetuksessa, valinnoissa, oppilaanohjauksessa sekä koulun muun toiminnan yhteydessä. Tässä hyödynnetään kaikkien opettajien osaamista ja aineenhallintaa. Eri oppiaineiden ja aihekokonaisuuksien opetus liittyy opiskelun tuottamat tiedot ja taidot käytännön työelämän vaatimuksiin ja mahdollisuuksiin.

Ohjauksen tavoitteena on tukea oppilaan kasvua sekä kehitystä, oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä ja opiskeluun liittyvien valintojen tekemistä. Ohjauksella tuetaan oppilaan oman identiteetin kasvua, vahvuuksia, oman osaamisen tunnistamista, myönteistä minäkuvaa ja taitoa ohjata omaa toimintaa. Ohjauksella vahvistetaan oppilaan osallisuutta sekä kannustetaan vastuunottoon ja rakentavaan toimintaan yhteisössä.

Perusopetuksen aikana oppilaalle annetaan ohjausta valintamahdollisuuksista sekä valintojen merkityksestä jatko-opintoihin, oppilaan tulevaisuuteen ja työelämään sijoittumiseen. Päättövaiheen ohjauksessa oppilaan koko perusopetuksen ajan koulutukseen ja työelämään liittyneet asiat syvenyvät päätöksentekoprosessiin. Ohjauksella tuetaan nuoren päätöksentekotaitojen kehittymistä oman tulevaisuuden suunnittelussa ja oman identiteetin mukaisen tehtävän löytymistä työelämässä sekä yhteiskunnassa. Ohjausta annetaan luokkaopetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena sekä verkko-ohjauksena.

Jokaisen opettajan tehtävänä on ohjata oppilasta koulunkäynnissä, opiskelutaidoissa, eri oppiaineiden opiskelussa ja siten ehkäistä ennalta opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä. Yhteistyö huoltajien kanssa ja varhainen tuki ovat keskeisiä koko perusopetuksen ajan.

Tehostetun tuen alkaessa tehtävään oppimissuunnitelmaan kirjataan tarvittaessa myös oppilaan ohjaukseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet. Huomiota kiinnitetään oppilaan opiskelutavoissa ja -taidoissa tai yhteistyötilanteissa mahdollisesti ilmeneviin tuen tarpeisiin sekä taitoja vahvistaviin ja opiskelumotivaatiota lisääviin toimintatapoihin ja opiskelun sisältöihin. Tuetun ohjauksen piirissä oleville oppilaille on erittäin tärkeää päästä harjoittamaan yhteisöllisen toiminnan taitoja, jolloin kyetään tukemaan oppilaiden kiinnittymistä koulu yhteisöön ja vahvistamaan heidän itsetuntoaan.

Perusopetuksen aikana on tärkeää, että erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden kohdalla kouluissa on selkeät rakenteet oppilaan valintojen tukemiseksi. Ohjauksessa tulee huomioida oppilaan kokonaistilanne ja tilanteen kartoittaminen on hyvä tehdä heti lukuvuoden alettua yhteistyössä huoltajien, oppilashuoltohenkilöstön ja luokanopettajan sekä -ohjaajan kanssa.

Oppilaan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan kirjataan myös jatko-opintojen ohjaukseen liittyviä tavoitteita. Tavoitteiden kirjaaminen tekee ohjauksesta systemaattisempaa ja mahdollistaa esimerkiksi riittävän määrän tutustumisjaksoja toisen asteen koulutukseen. Tehostettuun

ja erityiseen ohjaukseen liittyy vahvasti yhteistyö TE -toimistojen kanssa mahdollisten koulutuskokeiluiden toteuttamiseksi.

Ohjauksen eettisenä lähtökohtana ovat Helsingin koulujen perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet.

Aurinkolahden peruskoulussa ohjauksen tavoitteena on, että jokainen oppilas suorittaa peruskoulun edellytystensä mukaisesti ja kykenee tekemään tulevaisuutensa kannalta tarkoituksenmukaisia koulutusta ja uranvalintaa koskevia ratkaisuja. Ohjauksen avulla oppilas saa opiskelun, jatko-opintojen, ammatinvalinnan ja työelämän kannalta tärkeitä valmiuksia selviytyäkseen mahdollisimman hyvin kansainvälistyvän yhteiskunnan toimivana jäsenenä.

Oppilaiden opiskeluprosessia seurataan ja ohjataan sekä tarvittaessa tehdään pedagoginen arvio. Oppimisen esteet ja oppimisvaikeudet pyritään tunnistamaan ajoissa, vaikeuksiin puututaan ja oppilaita tuetaan kaikin käytettävissä olevin keinoin. Oppitunneilla käytetään erilaisia opiskelumenetelmiä ja -strategioita, jotta monenlaiset oppijat saisivat sopivaa tukea opinnoilleen. Ohjauksessa kannustetaan oppilasta tunnistamaan vahvuutensa ja heikkoutensa opiskelijana. Ohjausprosessien toteutumista seurataan luokanopettajien ja -ohjaajien ja oppilashuollon tapaamisissa sekä opettajienkokouksissa.

Ohjaus on moniammatillista yhteistyötä. Koulun johto luo ohjauksen toimintamahdollisuudet ja –edellytykset ja tukee ohjauksen suunnittelua ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken.

Oppilaanohjaaja on päävastuussa oppilaanohjauksen suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä osallistuu koulun oppilashuoltoon. Hän on vastuussa valinnaisaineisiin liittyvästä tiedotuksesta yhdessä rehtorin kanssa. Oppilaanohjaaja suunnittelee ja järjestää TET-jaksot sekä tekee yhteistyötä muiden oppilaitosten ja työelämän edustajien kanssa. Hän ohjaa oppilaita tarkoituksenmukaiseen jatko-opiskelu- ja uravalintaan.

Luokanopettaja ja –ohjaaja luo luokkaansa myönteistä yhteishenkeä. Hän seuraa oppilaan koulunkäyntiä yhdessä aineenopettajien kanssa sekä pyrkii ehkäisemään koulunkäyntiin liittyviä ongelmia ja tarvittaessa puuttuu niihin. Luokanopettaja ja –ohjaaja seuraa oppilaiden poissaoloja ja osallistuu tarvittaessa oppilashuollon kokouksiin. Hän laatii oppilaan koulunkäyntiin liittyvät asiakirjat yhteistyössä oppilaan, huoltajien, aineenopettajien ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa.

Aineenopettaja huolehtii oman oppiaineensa oppimisen sekä

opiskelutekniikan ohjaamisesta ja monipuolisesta opetuksesta. Erityisopettaja seuraa erityisopetukseen siirretyn opiskelutilannetta ja antaa henkilökohtaista ohjausta. Hän tiedottaa luokanohjaajaa oppilaan opetuksen erityisjärjestelyistä ja osallistuu koulun oppilashuollon työhön.

Perusopetuksen nivelvaiheissa tehdään yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Nivelvaiheissa pidetään yhteyttä muihin oppilaitoksiin ja osallistutaan moniammatillisiin neuvotteluihin tiedonsiirron helpottamiseksi. Esikoululaisille sekä 6. ja 9. luokkien oppilaille järjestetään erilaisia tutustumismahdollisuuksia. Nivelkohdissa järjestetään myös tiedotustilaisuuksia, jotka on suunnattu 2., 6. ja 9. luokille. Tilaisuuksissa annetaan tietoa valintamahdollisuuksista ja erilaisten valintojen seurauksista.

Kouluun valituille oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tietoa koulun käytänteistä ja työtavoista 1. luokan alkaessa. Tulevat 7. luokan oppilaat saavat tämän tiedon jo 6. luokan keväällä sekä 7. luokan alkaessa.

Peruskoulun päätyttyä ja toisen asteen opintoihin siirryttäessä oppilaanohjaaja on tarvittaessa yhteydessä ilman opiskelupaikkaa jääneisiin oppilaisiin sekä ilmoittaa etsivälle nuorisotyölle ilman opiskelupaikkaa jääneet oppilaat.

Nivelvaiheiden yhteistyö kuvataan tarkemmin toimintasuunnitelmassa.

4.2 Työelämään tutustuminen (TET)

TET eli työelämään tutustuminen on yksi työelämän ja koulun yhteistyömuodoista ja keskeinen osa peruskoulun jakamaa työelämätietoutta. TET- jaksoson tavoitteena on parantaa oppilaan työelämän tuntemusta ja arvostusta. TET- jaksolla nuoret saavat käytännössä nähdä, kuulla ja kokea, millaista on työskennellä erilaisissa ammateissa ja erilaisissa työympäristöissä. Omakohtaiset työelämän kokemukset tukevat oppilaan jatko-opintoihin hakeutumista ja niihin liittyviä valintoja. Työelämään tutustuminen voi toteutua eri tavoin, mm. työelämän ja yhteiskunnan eri osa-alueiden edustajien vierailut oppitunneilla, työpaikkakäynnit, erilaiset yhteistyöprojektit ja oppilaiden sekä opettajien TET – jaksot.

Työelämään tutustuminen on pedagoginen prosessi, jossa nuori saa mahdollisuuden kokea, millaista on tehdä työtä työntekijänä, tai yrittäjänä. TET voidaan prosessina liittää opetussuunnitelman aihekokonaisuuksiin, oppiaineisiin ja nuoren kiinnostuksesta lähteviin aiheisiin ja näin luoda jatkuvuutta ja mielekkyyttä TET – harjoitteluun.

Aurinkolahden peruskoulussa työelämään tutustumisen tarkoituksena on lisätä oppilaan tavoitteellisuutta ja yritteliäisyyttä. Tavoitteena on antaa heille positiivisia työelämäkokemuksia sekä vahvistaa oppilaan itsetuntemusta. Työelämään tutustumisen aikana oppilaat tutustuvat koulun sisäisiin ammatteihin sekä koulun ulkopuolella oleviin työpaikkoihin. Periaatteena on, että oppilaat saavat tuetusti harjoitella työelämän pelisääntöjä hankkimalla tutustumispaikkansa itse. Työelämään tutustuttaessa on tärkeää, että tuetaan niitä oppilaita, jotka ovat heikosti motivoituneita tai joilla on oppimisvaikeuksia tai uhkaavat syrjäytyä.

Luokkien 7-9 oppilaiden TET-harjoittelun toteuttamisessa tehdään yhteistyötä lähiseudun toimijoiden, kuten kirjaston, päiväkotien ja erilaisten yritysten kanssa. TET-harjoittelun järjestäminen kuvataan tarkemmin toimintasuunnitelmassa.

Eri oppiaineiden opetuksessa oppilaille kerrotaan oppiaineen yhteydestä ammatteihin ja koulutusaloihin. Työnhakuun liittyvää ohjausta oppilaat saavat erityisesti päättövaiheessa osana eri oppiaineiden opetusta. Päättövaiheessa olevilla oppilailla on mahdollisuus käydä kouluaikana tutustumassa toisen asteen oppilaitoksiin.

5 Oppimisen ja kasvun edistäminen

Helsingissä opetuksen ja oppilaan tuen toteuttamisen lähtökohtana on jokaisen oppilaan oikeus omista lähtökohdistaan, osana yhteisöä onnistua oppimisessa, kehittyä oppijana sekä kasvaa ja sivistyä ihmisenä.

Opetuksen suunnittelussa ja järjestämisessä otetaan huomioon se, että oppilaiden tarve tukeen vaihtelee. Pääpaino on oppimisen esteiden ja oppimisvaikeuksien varhaisessa tunnistamisessa. Oppilaan saama tuki on joustavaa, pitkäjänteistä ja suunnitelmallista sekä oppilaan tarpeen mukaan muuttuvaa ja sen lähtökohtana on oppilaan kokonaistilanne. Tuen jatkumiseen kiinnitetään erityisesti huomiota lapsen siirtyessä päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta perusopetukseen sekä oppilaan siirtyessä perusopetuksesta toiselle asteelle tai perusopetuksessa koulusta toiseen.

Oppimisen esteitä tunnistamisessa ovat koulupolun alusta asti keskeisessä roolissa seuraavat tekijät: yhteistyö huoltajien kanssa, jatkuvan arvioinnin periaate sekä yhteistyö opettajan ja erityisopettajan välillä. Oppimisvaikeuksien tunnistamiseksi on mahdollista tehdä myös erilaisia seuloja.

Kun oppimisen esteitä tai vaikeuksia havaitaan, opettaja suunnittelee oppilaan tarpeiden mukaisen tuen yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja tarvittaessa erityisopettajan kanssa. Jos tuen tarve on pitkäaikainen tai merkittävä, tuen suunnitteluun voi osallistua myös oppilashuoltoryhmän edustaja tai edustaja. Suunnittelun tulokset kirjataan oppilaan tuen asiakirjasalkun asiakirjoihin.

Aurinkolahden peruskoulussa edistetään varhaista puuttumista monin tavoin. Lapsen esiopetuksen suunnitelmaa hyödynnetään koulun aloituksessa. Luokanopettajat, aineenopettajat ja erityisopettajat tekevät kokeita, testejä ja seulontoja eri luokille ja luokka-asteille. Jatkuvaa arviointia ja sen muotoja kehitetään vuosittain opettajien arviointikokouksissa. Kuudennen ja seitsemännen luokan opettajat tekevät yhteistyötä nivelvaiheessa.

Luokanopettajat ja luokanohjaajat neuvottelevat tarvittaessa koulupsykologin kanssa oppilaan tai ryhmän tuesta. Koulupsykologi voi vieraila luokassa ja seurata opetusta tai työskennellä yksilöllisesti oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa. Luokanopettajat ja luokanohjaajat pitävät vanhempainvartteja. Oppilashuolto käsittelee jokaisen luokan vuosittain ja suunnittelee tuen tarpeen. Luokkien hyvinvointimittauksilla seurataan työskentelyilmapiiriä ja oppilaiden viihtymistä.

Oppilaan tuen suunnittelemiseen osallistuvat oppilas huoltajineen, luokanopettaja tai luokanohjaaja, aineenopettaja, erityisopettaja ja oppilashuolto oppilaan tarpeiden mukaan. Tuen suunnittelu kirjataan oppilaan tuen asiakirjasalkkuun.

Luokanopettajat, aineenopettajat ja erityisopettajat seuraavat yhdessä oppilaan oppimista ja edistymistä monipuolisesti ja jatkuvan arvioinnin periaatteita noudattaen. Tuen tarve määritellään tämän arvioinnin perusteella. Tuen tarvetta ja muotoja täsmennetään jaksojen vaihtuessa. Työtapojen valintaa kiinnitetään erityistä huomiota. Joustavia opetusjärjestelyjä, kuten samanaikaisopetusta ja pienryhmäopetusta, suunnitellaan ja toteutetaan oppilaiden ja ryhmien tarpeiden mukaan.

5.1 Yleinen tuki

Helsingissä yleinen tuki on kaikkien oppijoiden oppimisen ja hyvinvoinnin edistämistä. Tämä tarkoittaa oppimisympäristön yleisiä järjestelyjä ja monipuolisia sekä vaihtelevia työtapoja, jotka mahdollistavat kaikkien oppijoiden kasvun ja kehittymisen omien mahdollisuuksien haltuunottoon. Hyvä, toimiva ja laadukas perusopetus mahdollistaa kaikkien oppilaiden oppimisen ja kasvun. Erityistä huomiota kiinnitetään koulun toimintakulttuurin ja -ympäristön kehittämiseen. Keskeistä on

vuorovaikutteisen ilmapiirin luominen ja edistäminen koulu yhteisössä siten, että kaikki tulevat kohdatuksi ja kuulluksi sekä voivat osallistua toimintakulttuurin ja -ympäristön luomiseen ja kehittämiseen.

5.2 Tehostettu tuki

Oppilaalle, joka tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, annetaan tehostettua tukea. Tehostetun tuen aikana voidaan käyttää kaikkia perusopetuksen yhteisiä opetusjärjestelyjä ja tukimuotoja, lukuun ottamatta erityisen tuen päätökseen perusteella annettavaa kokoaikaista erityisopetusta. Oppilashuollon osuutta oppilaan hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä vahvistetaan.

Tehostettu tuki perustuu moniammatilliseen pedagogiseen arvioon. Tehostettua tukea annetaan silloin, kun yleinen tuki ei riitä. Tehostettu tuki on suunnitelmallista ja luonteeltaan pitkäjänteisempää tukea kuin yleinen tuki. Tehostettua tukea saavalle oppilaalle laaditaan aina oppimissuunnitelma.

Tehostettu tuki on oppilaan tarpeista lähtevää, suunniteltua, ennaltaehkäisevää ja sitä arvioidaan säännöllisesti. Tehostetun tuen avulla tuetaan oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä ja tuen tehtävänä on ehkäistä ongelmien kasvamista, monimuotoistumista ja kasautumista.

Aurinkolahden peruskoulussa tehostettuun tukeen siirrytään, jos yleisen tuen laajamittaisetkaan tukitoimet eivät riitä oppilaan tukemiseksi. Aloitteen tehostettuun tukeen siirtymisestä voi tehdä huoltaja, oppilas, opettaja, erityisopettaja tai oppilashuollon edustaja. Oppilaan tuen tarve käsitellään oppilashuollossa moniammatillisesti opettajien laatiman pedagogisen arvion perusteella. Tehostettuun tukeen siirryttäessä laaditaan oppimissuunnitelma, jossa kuvataan oppilaan tuen tarpeet ja tukiratkaisut. Oppilas ja huoltajat osallistuvat oppimissuunnitelman tekoon.

5.2.1 Pedagoginen arvio

Tehostetun tuen aloittaminen perustuu pedagogiseen arvioon. Pedagogisessa arvioissa kuvataan

- oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena
- oppilaan saama yleinen tuki ja arvio sen vaikutuksista
- oppilaan oppimisvalmiudet sekä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät erityistarpeet
- arvio siitä, millaisilla pedagogisilla, oppimisympäristöön liittyvillä, oppilashuollollisilla tai muilla tukijärjestelyillä oppilasta tulisi tukea

Helsingissä pedagoginen arvio on yksi Oppilaan oppimisen ja kasvun -asiakirjasalkun pedagogisista asiakirjoista.

Pedagogisen arvion laativat oppilaan opettaja tai opettajat yhdessä. Tarvittaessa käytetään myös muita asiantuntijoita. Pedagoginen arvio tehdään yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Pedagogisen arvion laatimissa hyödynnetään oppilaalle mahdollisesti osana yleistä tukea laadittua oppimissuunnitelmaa. Mikäli oppilaalla on kuntoutussuunnitelma, myös sitä voidaan hyödyntää huoltajan luvalla.

Tehostetun tuen aloittaminen, se miten tuki järjestetään sekä tuen tarpeen arvioiminen jatkossa käsitellään Helsingissä pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisesti pääsääntöisesti oppilashuoltoryhmässä. Jos käsittelyssä päädytään oppimisen tuen tehostamiseen, tehostettu tuki suunnitellaan ja kirjataan oppimissuunnitelmaan.

5.2.2 Oppimissuunnitelma

Oppimissuunnitelma on oppilaan opiskelua ja oppimisen tavoitteita koskeva suunnitelma, jonka tehtävänä on tukea oppilaan kasvua ja kehitystä. Sitä voidaan tarvittaessa käyttää osana yleistä tukea ja sitä tulee käyttää tehostetun tuen aikana.

Oppimissuunnitelman tavoitteena on turvata oppilaalle hyvät edellytykset edetä opinnoissaan. Suunnitelma lisää opettajien tietoisuutta oppilaan tilanteesta, on käytännön työvälineenä opettajan oman työn suunnittelulle ja opettajien keskinäiselle sekä kodin kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Oppimissuunnitelmasta huoltaja saa itselleen tietoa ja voi siten paremmin tukea lastaan. Suunnitelman tarkoituksena on myös, että oppilas oppii vähitellen ottamaan vastuuta opiskelustaan ja saa oppimiseensa enemmän tavoitteellisuutta. Suunnitelma antaa pohjan oppilaan edistymisen arvioinnille.

Tehostettua tukea varten tehtävä oppimissuunnitelma perustuu pedagogisessa arviossa tuotettuun tietoon ja on osa pedagogisista asiakirjoista muodostuvaa Oppilaan oppimisen ja kasvun -asiakirjasalkkua. Oppimissuunnitelman laativat opettajat yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Laatimiseen osallistuvat tarvittaessa myös muut asiantuntijat kuten erityisopettajat, opinto-ohjaaja ja oppilashuoltohenkilöstö. Oppilas osallistuu oman oppimissuunnitelman tekemiseen ikäkautensa edellytysten mukaan.

Suunnitelma kirjataan koulujen käytössä olevalle yhteiselle lomakkeelle ja suunnitelman laadinnassa hyödynnetään oppilaalle mahdollisesti osana yleistä tukea laadittua oppimissuunnitelmaa sekä pedagogista arviota ja sen

yhteydessä kerättyä tietoa. Mikäli oppilaalle on laadittu kuntoutussuunnitelma, myös sitä voidaan hyödyntää huoltajan luvalla. Ensimmäisen luokan oppilaiden oppimissuunnitelma voi rakentua lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman pohjalle. Oppimissuunnitelmassa ei kuvata oppilaan henkilökohtaisia ominaisuuksia. Oppimissuunnitelmaan ei voi hakea muutosta valittamalla eikä muilla muutoksenhakukeinoilla.

Jos vuosiluokallisesti etenevässä opetusryhmässä oleva oppilas opiskelee oman opinto-ohjelman mukaan, hänelle laaditaan aina oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelmassa kuvataan oppilaan opinto-ohjelma, ohjelman toteuttamiseksi tarvittavat opetusjärjestelyt ja se, miten opiskelun etenemistä seurataan.

Perusopetuksen 7-9 vuosiluokkien oppilas voidaan ottaa joustavan perusopetuksen toimintaan, minkä jälkeen hänelle tulee laatia oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelma sisältää soveltuvien osien samoja osia alueita kuin tehostetun tuen aikana laadittava oppimissuunnitelma. Lisäksi siinä kuvataan oppilaan joustavan perusopetuksen järjestäminen koulussa ja muissa oppimisympäristöissä.

Valmistavassa opetuksessa jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma, johon kirjataan oppilaan lähtötaso, henkilökohtaiset oppimistavoitteet ja opiskeltavien oppiaineiden tuntimäärät sekä sisällöt. Opinto-ohjelmassa kuvataan lisäksi opiskelun etenemisen seuranta ja arvioinnin perusteet. Kun oppilas siirtyy valmistavasta opetuksesta perusopetukseen, hänelle laaditaan oppimissuunnitelma vähintään ensimmäisen lukuvuoden ajaksi.

Vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa jokaiselle oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelmassa kuvataan oppilaan opinto-ohjelma ja se, miten opiskelun etenemistä seurataan. Vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa oppilaan opinto-ohjelma muodostuu opintokokonaisuuksista.

Oppilaan siirtyessä toiseen kouluun tai oppilaitokseen oppimissuunnitelma siirtyy oppilaan mukana huoltajan luvalla. Erityistä tukea saavan oppilaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) korvaa oppimissuunnitelman.

5.3 Erityinen tuki

Jos tehostettu tuki ei riitä, voidaan oppilaalle antaa erityistä tukea. Erityinen tuki järjestetään joko yleisen tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä, siten kuin erityisen tuen päätöksessä on määrätty. Erityinen tuki muodostuu erityisen tuen päätökseen perustuvasta erityisopetuksesta sekä muista perusopetuksen tukimuodoista. Erityisen tuen antamisesta tehdään kirjallinen päätös, jota tarkistetaan viimeistään kolmannen ja kuudennen vuosiluokan keväällä sekä aina tarvittaessa. Erityisen tuen päätös edellyttää Helsingissä aina pedagogisen selvityksen laatimista. Erityisen tuen päätöksen saaneelle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma eli *HOJKS*, joka on osa Oppilaan oppimisen ja kasvun-asiakirjasalkkua.

Erityisen tuen päätös voidaan tehdä ennen esi- tai perusopetuksen alkamista taikka esi- tai perusopetuksen aikana ilman oppimisen tehostettua tukea, jos psykologisen tai lääketieteellisen arvion perusteella ilmenee, että oppilaan opetusta ei vamma, sairauden, kehityksessä viivästyminen tai tunne-elämän häiriön taikka muun vastaavan erityisen syyn vuoksi voida antaa muuten. Jos erityisen tuen päätös tehdään perusopetuksen aikana ilman tehostetun tuen antamista, se perustuu oppilaan tilanteessa tapahtuneeseen äkilliseen muutokseen esimerkiksi onnettomuuden tai sairauden jälkeen. Oppimäärän yksilöllistäminen edellyttää erityisen tuen päätöstä.

Erityisen tuen tarkistamista varten oppilaasta tehdään uusi pedagoginen selvitys. Mikäli tarpeen todetaan jatkuvan, erityisen tuen jatkamisesta tehdään päätös. Mikäli katsotaan, että oppilas ei enää tarvitse erityistä tukea, tehdään päätös tuen lopettamisesta. Tällöin oppilas saa tehostettua tukea ja hänelle laaditaan oppimissuunnitelma.

Erityisestä tuen päätös on hallintopäätös, josta päättää opetustoimen johtosäännössä ja niistä seuraavissa delegointisäännöksissä määritelty viranomainen.

5.3.1 Pedagoginen selvitys

Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä opetuksen järjestäjän on kuultava oppilasta ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa sekä tehtävä oppilaasta pedagoginen selvitys. Pedagoginen selvitys on osa Helsingin Oppilaan oppimisen ja kasvun -asiakirjasalkkua. Pedagogisessa selvityksessä oppilaan opetuksesta vastaavat opettajat tekevät selvityksen oppilaan oppimisen etenemisestä ja moniammatillisena oppilashuollon yhteistyönä tehdään selvitys oppilaan saamasta tehostetusta tuesta ja oppilaan kokonaistilanteesta. Pedagoginen selvitys kirjataan koulujen käytössä olevalle

yhteiselle lomakkeelle. Pedagoginen selvitys käsitellään moniammatillisesti pääsääntöisesti oppilashuoltoryhmässä.

Pedagogisen selvityksen lisäksi erityisen tuen päätöksen valmistelemiseksi tulee tarvittaessa hankkia muita lausuntoja, kuten psykologinen tai lääketieteellinen lausunto tai vastaava sosiaalinen selvitys. Pedagogisen selvityksen laatimisessa hyödynnetään oppilaalle aiemmin laadittuja Oppilaan oppimisen ja kasvun -asiakirjasalkun osia; pedagogista arviota ja oppilaan oppimissuunnitelmaa. Mikäli oppilaalla on kuntoutussuunnitelma, myös sitä hyödynnetään huoltajan luvalla.

5.3.2 HOJKS

Oppilaalle, jolle on tehty päätös erityisestä tuesta, laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). HOJKSista ei tehdä hallintopäätöstä, vaan se on pedagoginen asiakirja. Suunnitelma laaditaan koulussa tehostetussa tuessa laaditun oppimissuunnitelman ja pedagogisen selvityksen pohjalta osaksi Oppilaan oppimisen ja kasvun - asiakirjasalkkua. Mikäli oppilaalle on laadittu kuntoutussuunnitelma, myös sitä hyödynnetään huoltajan luvalla. Suunnitelma kirjataan koulujen käytössä olevalle yhteiselle lomakkeelle.

Oppilaan opettajat laativat suunnitelman yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa, ellei siihen ole ilmeistä estettä. Tarvittavilta osin se valmistellaan moniammatillisena yhteistyönä.

Henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman tehtävänä on tukea pitkäjänteisesti oppilaan yksilöllistä oppimis- ja kasvuprosessia. HOJKS on oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvä tavoitesuunnitelma sekä suunnitelma opetuksen sisällöistä, pedagogisista menetelmistä ja muista tarvittavista tukitoimista. Henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa ei kuvata oppilaan henkilökohtaisia ominaisuuksia. HOJKS-asiakirjassa on huoltajan antamat yksilöidyt tiedonsiirtoluvat.

HOJKSiin ei voi hakea muutosta valittamalla eikä muilla muutoksenhakekeinoilla. Suunnitelma tulee tarkistaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa, oppilaan tarpeiden mukaiseksi. Kun oppilaan erityisen tuen tarve päättyy ja hän saa tehostettua tukea, hänelle laaditaan oppimissuunnitelma.

Oppilaan siirtyessä toiseen kouluun tai oppilaitokseen suunnitelma siirtyy huoltajan luvalla vastaanottavaan kouluun. Suunnitelman tiedot ovat lähtökohta uusien opetusjärjestelyjen toteuttamiseksi.

5.4 Opetuksen järjestäminen

Opiskelun kannalta olennaisinta on että resurssien käyttö ja suunnittelu on pedagogisesti tarkoituksenmukaista ja käytetään vaihtelevia toimintatapoja sekä -menetelmiä.

5.4.1 Yhteiset opetusjärjestelyt

Yhteisiin opetusjärjestelyihin kuuluvat oppimisympäristöjärjestelyt, yhteisöllinen toimintakulttuuri, vaihtelevat ja monipuoliset opetusmenetelmät ja työtavat.¹ Näiden lisäksi yhteisillä opetusjärjestelyillä tarkoitetaan samanaikaisopetusta, joustavia opetusjärjestelyjä, tukiopetusta ja osa-aikaista erityisopetusta, joihin kaikilla oppilailla on mahdollisuus riippumatta oppimiseen ja kasvuun liittyvän tuen tarpeesta.

Yhteisöllisen opettamisen keskeisiä toimintamalleja ovat samanaikaisopetus ja joustavat ryhmittelyt. Samanaikaisopetus perustuu yhdessä asetettuihin päämääriin sekä jaettuun vastuuseen. Opetusta suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhdessä. Keskeistä on yhteistyö- ja kommunikaatiotaitojen kehittäminen kohti yhteisöllisempää työtapaa.

Oppilaiden tavat oppia vaihtelevat ja he tarvitsevat erilaisia opetusjärjestelyjä oppimiseensa. Joustava ryhmittely mahdollistaa oppilaiden erilaisten ja yksilöllisten tarpeiden huomioimisen osana ryhmää, jolloin jokaisella on mahdollisuus hyvään oppimisympäristöön ja myönteiseen oppimiskokemukseen. Joustavilla ryhmittelyillä voidaan tukea sosiaalisia suhteita, sosiaalisia verkostoja ja koko koulun yhteisöllisyyttä.

Aurinkolahden peruskoulun varhaisen puuttumisen keinot ja tuen suunnittelu on kuvattu aiemmin tässä luvussa.

5.4.1.1 Tukiopetus

Tukiopetus on oppimisen ja koulunkäynnin tilapäistä, lyhytaikaista tukea. Se perustuu opettajan tekemään arvioon oppilaan oppimisesta ja mahdollisesta tuen tarpeesta.

Oppilaalla on oikeus saada tukiopetusta heti tuen tarpeen ilmetessä. Koulutyö suunnitellaan siten, että oppilailla on tukiopetusta tarvitessaan mahdollisuus

¹ Ks. luvut 2.2, 2.3, 3.3

osallistua siihen niin usein ja laajasti kuin on tarpeen. Aloitteen tukiopetuksen antamisesta tekee ensisijassa opettaja. Aloite voi tulla myös oppilaalta itseltään tai huoltajalta.

Tukiopetuksen tavoitteena on vahvistaa perustaitojen ja -tavoitteiden saavuttamista, ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksien muodostumista, tukea oppimaan oppimistaitoja ja vahvistaa myönteistä minäkuvausta oppijana.

Tukiopetus voidaan järjestää esim. samanaikaisopetuksena oppitunnilla, pienryhmässä tai yksilöllisesti oppituntien aikana tai niiden ulkopuolella. Erilaisia joustavia ryhmittelyjä voidaan käyttää tukiopetuksen toteuttamiseksi oppituntien aikana. Tukiopetuksessa käytetään oppilaiden yksilölliset tarpeet huomioiden monipuolisia menetelmiä ja materiaaleja.

Tukiopetusta annetaan osana yleistä, tehostettua ja erityistä tukea. Tukiopetuksen määrä, tavoitteet sekä tuloksellisuuden arviointi kirjataan mahdolliseen pedagogiseen arvioon, oppimissuunnitelmaan, pedagogiseen selvitykseen ja/tai HOJKS:iin. Tukiopetuksen toteuttamistavoista ja merkityksestä koulunkäynnille annetaan tietoa huoltajille.

Tukiopetuksen järjestäminen, työnjako ja opettajien keskinäinen yhteistyö kuvataan Aurinkolahden peruskoulun toimintasuunnitelmassa. Oppilaiden edistymistä seurataan jatkuvan arvioinnin periaatteella. Oppilaille järjestetään mahdollisuus osaamisensa monipuoliseen osoittamiseen. Kotien kanssa tehtävän yhteistyön ja tiedottamisen periaatteet kuvataan luvussa 2.7.

5.4.1.2 Osa-aikainen erityisopetus

Oppilailla, joilla on vaikeuksia yksittäisessä oppiaineessa, keskittymisessä, sosiaalisissa - tai opiskelutaidoissa tai koulunkäynnissään yleensä on oikeus saada osa-aikaista erityisopetusta muun opetuksen yhteydessä.

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöopetuksena. Osa-aikaisen erityisopetuksen tuki kohdennetaan oppilaan tarpeen ja ryhmän tarpeen mukaan pedagogisesti tarkoituksenmukaisesti. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja sisällöt niveltävät oppilaan muuhun opetukseen ja tukevat oppimisvalmiuksien, oppimaan oppimistaitojen ja myönteisten strategioiden kehitystä. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja ja menetelmiä huomioiden oppilaan ja ryhmän tarpeet. Opetus suunnitellaan ja arvioidaan yhteistyössä opettajien ja tarvittaessa oppilashuollon palveluista vastaavien kanssa.

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan osana yleistä, tehostettua ja erityistä tukea. Oppilas voi erityisen tuen aikana saada osa-aikaista erityisopetusta riippumatta siitä opiskeleeko hän yleisopetuksen ryhmässä vai erityisryhmässä.

Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteista ja menetelmistä annetaan tietoa huoltajille. Osa-aikaisen erityisopetuksen järjestäminen, tavoitteet ja arviointi kirjataan pedagogiseen arvioon, oppimissuunnitelmaan, pedagogiseen selvitykseen ja/tai HOJKSiin.

Koulun johto, erityisopettajat, luokanopettajat, aineenopettajat ja tarvittaessa oppilashuollon edustajat suunnittelevat yhteistyössä osa-aikaisen erityisopetuksen kohdentamisen oppilaille, luokille ja luokka-asteille. Suunnitelmaa ja tuen kohdentumista arvioidaan ja täsmennetään jaksojen vaihtuessa. Erityisopettajat valitsevat yhdessä ryhmänopettajan kanssa tarkoituksenmukaiset pedagogiset ratkaisut kullekin ryhmälle erikseen. Toimintamuotoja kehitetään ja muutetaan tarvittaessa yhteisen arvioinnin perusteella.

5.4.2 Esiopetuksen järjestäminen perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin aloittaville (startti)

Lapsen perusopetuksen alkamista voidaan siirtää huoltajan hakemuksesta ja asiantuntijan (psykologi tai lääkäri) suosituksesta vuodella. Perusopetuslain mukaan vuotta säädettyä myöhemmin perusopetuksen aloittavien lasten opetus on esiopetusta. Helsingissä noudatetaan kunnallista esiopetuksen suunnitelmaa. Opetus on tehostettua tai erityistä tukea ja se voidaan järjestää starttiluokalla tai päiväkodin esiopetusryhmässä. Oppilaalle laaditaan joko oppimissuunnitelma tai HOJKS riippuen oppilaan tuen tarpeesta.

Starttiluokan oppilasvalinnasta tehdään hallintopäätös, josta päätetään opetustoimen johtosäännössä ja niistä seuraavissa delegointisäännöksissä.

5.4.3 Joustava perusopetus

Joustavan perusopetuksen toiminnan tavoitteena on vähentää perusopetuksen keskeyttämistä ja ehkäistä syrjäytymistä vahvistamalla kokonaisvaltaisesti oppilaan opiskelumotivaatiota ja elämänhallintaa. Perusopetuksen oppimäärän suorittamisen lisäksi tavoitteena on tukea oppilasta toisen asteen koulutukseen siirtymisessä sekä antaa valmiudet selviytyä opiskelussa.

Joustavaan perusopetuksen ryhmään voi hakeutua 7.-9. luokkalainen oppilas. Opetus toteutetaan opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti pienryhmässä, työpaikoilla ja muissa oppimisympäristöissä. Muissa oppimisympäristöissä ja työpaikoilla tapahtuville opiskelujaksoille oppilaalle annetaan oppimistehtäviä, jotka huomioidaan osana oppilaan arviointia. Joustavassa perusopetuksessa painotetaan toiminnallisia ja työpainotteisia opiskelumenetelmiä. Toiminta on tarkoitettu niille oppilaille, joilla on alisuoriutumista ja koulumotivaation puutetta sekä oppilaille, joita uhkaa syrjäytyminen jatkokoulutuksesta ja työelämästä. Harkinnan mukaan toimintaan voidaan ottaa myös erityistä tukea saava oppilas.

Oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma tai tarvittaessa HOJKS. Oppilaasta varten asetetut tavoitteet, oppimisympäristöt sekä tukitoimet vastaavat perusopetuksen tavoitteita. Toiminnassa korostuu moniammatillinen eri hallintokuntien välinen yhteistyö. Joustavan perusopetuksen ryhmässä työskentelee erityisluokanopettaja ja nuorisotyöntekijä.

Oppilaan hakeutuminen joustavan perusopetuksen ryhmään valmistellaan moniammatillisessa oppilashuoltotyössä. Päätös valinnasta valmistellaan oppilaan ja huoltajan hakemuksen ja haastattelun perusteella moniammatillisessa asiantuntijaryhmässä. Oppilasvalinnasta tehdään hallintopäätös, josta päätetään opetustoimen johtosäännössä ja niistä seuraavissa delegointisäännöksissä.

5.4.4 Erityisopetus

Erityisopetus on erityisen tuen keskeinen pedagoginen osa-alue ja sen tehtävänä on tarjota oikea-aikaista ja oikein painottunutta tukea oppilaan oppimiseen. Erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta oppilaan tarvitsemasta perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta. Tällaista tukea voi olla esim. oppilashuollollinen yhteistyö.

Erityisopetus järjestetään oppilaan etu ja opetuksen järjestämisedellytykset huomioon ottaen joko muun opetuksen yhteydessä, osittain tai kokonaan erityisluokalla, tai muussa soveltuvassa paikassa. Erityisopetuksessa voidaan poiketa oppiaineista ja niitä koskevasta valtakunnallisesta tuntijaosta sen mukaan, kun erityistä tukea koskevassa päätöksessä määrätään.

Opetusryhmiä muodostettaessa tulee ottaa huomioon, että kaikki oppilaat voivat saavuttaa opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Opetusryhmien muodostamisesta säädetään tarkemmin perusopetuslaissa. Erityisopetusta suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä kodin ja koulun sekä moniammatillisen verkoston kanssa. Oppilas voi tarvittaessa saada erityistä

tukea myös muiden hallintokuntien, kuten sosiaali- ja/tai terveystoimen toimesta järjestettynä.

Erityisopetuksessa opiskelevalla erityisen tuen päätöksen saaneelle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma eli *HOJKS*, joka on osa Helsingin Oppilaan oppimisen ja kasvun-asiakirjasalkkua. HOJKS on käytännön opetustyötä ohjaava pedagoginen asiakirja, johon merkitään kaikki sekä oppilaan opetuksen järjestämisen että oppimisen kannalta olennaiset seikat, tavoitteet ja sisällöt, opetusmenetelmien ja oppimisympäristön kuvaukset jne. kuten luvussa 5.3.2 on ohjeistettu.

Aurinkolahden peruskoulussa luokanopettaja tai luokanohjaaja ja erityisopettaja tekevät tiivistä yhteistyötä erityisopetusta saavan oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma eli *HOJKS* laaditaan koulun ja kodin välisenä yhteistyönä. Se päivitetään ja tarkistetaan vuosittain yhteisessä tapaamisessa. Oppilahuolto osallistuu suunnitelman tekemiseen moniammatillisesti.

5.4.4.1 Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen ja opetuksesta vapauttaminen

Oppilasta tulee tukea siten, että hänen on mahdollista saavuttaa yleisen oppimäärän mukaiset tavoitteet kaikissa oppiaineissa. Oppiaineen oppimäärän yksilöllistämistä voidaan harkita silloin, jos oppilas ei kykene saavuttamaan ko. oppiaineen vähimmäistavoitteita saamastaan tuesta huolimatta. Oppilaan opiskelua voidaan tukea keskittymällä oppiaineen ydinsisältöihin eriyttämällä ja muilla oppimisen tuen muodoilla. Näitä tuen muotoja on käytettävä riittävän pitkään, että voidaan luotettavasti arvioida niiden vaikuttavuutta.

Yhden tai useamman oppiaineen oppimäärä voidaan yksilöllistää, jos oppiaineen ydinsisältöjen saavuttaminen hyväksytysti ei tuesta huolimatta ole oppilaalle mahdollista. Kieli- ja kulttuuritausta, poissaolot, motivaation puute tai esimerkiksi puutteellinen opiskelutekniikka eivät sellaisenaan voi olla syynä oppimäärän yksilöllistämiseen. Alkuopetuksessa sekä psyykkisistä syistä tapahtuvaan yksilöllistämiseen tulee olla erityisen painavat perusteet.

Oppimäärän yksilöllistämisestä määrätään erityisen tuen päätöksessä. Päätös edellyttää aina psykologin lausuntoa. Ennen erityisen tuen päätöstä tehdään pedagoginen selvitys, joka sisältää arvion oppilaan erityisen tuen sekä mahdollisten oppiaineiden yksilöllistämisen tarpeista.

Oppimäärän yksilöllistäminen on ensisijainen vaihtoehto ennen oppilaan vapauttamista oppimäärän suorittamisesta. Vapauttamiseen oppimäärän opiskelusta tulee olla erityisen painavat syyt. Vapauttamisesta tehdään perusopetuslain 18 §:ssä tarkoitettu hallintopäätös. Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilas voidaan vapauttaa oppiaineen opiskelusta erityisen tuen päätöksessä. Oppilaalle, joka on muutoin kuin tilapäisesti vapautettu jonkin aineen opiskelusta, tulee järjestää vastaavasti muuta opetusta tai ohjattua toimintaa.

Erityisen tuen päätöksen jälkeen oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), jossa määritellään tavoitteet oppiainekohtaisesti tai oppiainekokonaisuuksittain. Koulukohtaisesti voidaan määritellä oppiainekokonaisuuksia.

5.4.4.2 *Pidennetty oppivelvollisuus*

Jos perusopetukselle säädettyjä tavoitteita ei lapsen vammaisuuden tai sairauden vuoksi ilmeisesti ole mahdollista saavuttaa yhdeksässä vuodessa, alkaa oppivelvollisuus vuotta 1 momentissa säädettyä aikaisemmin ja kestää 11 vuotta (POL 25 § 2. mom.). Pidennetty oppivelvollisuus on tarpeen, kun kognitiivinen kehitys on huomattavasti keskimääräistä hitaampaa (kehitysvammaisuus) tai kun aistivamma, liikuntavamma tai kontaktihäiriö on niin vaikea, ettei lapsi sen takia suoriudu oppivelvollisuudesta yhdeksässä vuodessa. Somaattisesti pitkäaikaissairaat oppilaat voidaan tarvittaessa ottaa pidennettyyn oppivelvollisuuteen. Oppilaat joilla on vaikea-asteinen kielellinen erityisvaikeus, käyvät koulua Helsingissä yleensä pidennetyn oppivelvollisuuden luokissa.

Pidennetyssä oppivelvollisuudessa oppilaalla on mahdollisuus kahteen esiopetusvuoteen. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden esiopetus järjestetään yleensä niin, että lapsi aloittaa päivähoidon esiopetuksessa sinä vuonna, kun hän täyttää viisi vuotta. Kuusivuotiaana lapsi on oppivelvollinen, jolloin toinen esiopetusvuosi järjestetään opetustoimen erityisluokassa. Poikkeuksena tästä on niiden aisti- ja liikuntavammaisten lasten esiopetus, jotka aloittavat perusopinnot yleisopetuksessa. Tällaisen lapsen toinenkin esiopetusvuosi järjestetään päivähoidossa. Jos lapsi aloittaa pidennettyyn oppivelvollisuuteen kuuluvan esiopetuksen sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta ja opiskelee esiopetuksessa kaksi vuotta, hän aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin eli sinä vuonna, kun hän täyttää 8 vuotta. Tällöin oppilaan koulun rehtori tekee päätöksen perusopetuksen myöhemmästä aloittamisesta.

Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaalle tehdään erityisen tuen päätös, jossa päätetään opiskeleeko oppilas oppiaineittain yleisin tai yksilöllisin oppimäärin,

oppiainekokonaisuuksittain, toiminta-alueittain ja vapautetaanko oppilas jokin oppiaineen opiskelusta kokonaan. Erityisen tuen päätöksen jälkeen oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), jossa määritellään tavoitteet oppiainekohtaisesti tai oppiainekokonaisuuksittain. Koulukohtaisesti voidaan määritellä oppiainekokonaisuuksia.

5.4.4.3 Toiminta-alueittain opiskelu

Vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden tai muulla tavoin vammaisten tai vakavasti sairaiden opetus voidaan järjestää oppiainejaon sijasta toiminta-alueittain. Opetuksen järjestämisestä oppiainejaon sijasta toiminta-alueittain päätetään erityisen tuen päätöksessä. Opetussuunnitelmaan kuuluvat toiminta-alueet ovat motoriset taidot, kieli ja kommunikaatio, sosiaaliset taidot, päivittäisten toimintojen taidot ja kognitiiviset taidot. Toiminta-alueitten opiskelun tavoitteet, sisällöt, seuranta ja arviointi määritellään oppilaan henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa.

6 Hyvinvointi ja oppimisympäristön turvallisuus

6.1 Oppilashuolto on oppilaan hyvinvoinnin turvaamista

Oppilashuolto on oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Oppilashuolto toimii osana kouluyhteisöä ja kehittää hyvinvointia tukevaa oppimisympäristöä ja vahvistaa koulun yhteisöllistä toimintatapaa sekä myönteistä vuorovaikutusta. Tavoitteena on luoda terve, turvallinen ja hyvinvoiva kouluyhteisö, jossa on välittävä ja kannustava vuorovaikutuksen ja huolenpidon ilmapiiri. Koulun arjessa otetaan huomioon koko kouluyhteisön, ryhmien ja oppilaiden hyvinvointiin, kasvuun, kehitykseen ja terveyteen liittyvät tarpeet. Oppilaitten hyvinvoinnista huolehtiminen on jokaisen koulussa työskentelevän tehtävä.

Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, arvostava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen. Koulun oppilashuoltotyötä toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa ja sen menettelytavoista annetaan tietoa oppilaalle ja huoltajalle.

Oppilashuoltoon sisältyvät opetuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen oppilashuolto sekä oppilashuollon palvelut, jotka ovat koulukuraattori- ja psykologitoiminta sekä kansanterveyslaissa tarkoitettu kouluterveydenhuolto. Jokaisessa koulussa toimii moniammatillinen oppilashuoltoryhmä, joka koordinoi

koulun oppilashuoltotyötä. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa. Oppilaan tarvitseman tuen suunnittelu tapahtuu oppilashuollon moniammatillisena yhteistyönä.

Oppilashuollon palveluita ovat koulukuraattorin, koulupsykologin sekä kouluterveydenhuollon asiakastyö. Mikäli koulun antama tuki ei riitä, ohjataan koulun ulkopuolisiin palveluihin. Tilanteissa, joissa oppilaan kasvu ja kehitys voivat vaarantua kasvuympäristössä olevien riskitekijöiden vuoksi, tehdään lastensuojelulain edellyttämää yhteistyötä lastensuojeluviranomaisten kanssa. Koulun kaikkia toimijoita koskee ilmoitusvelvollisuus lastensuojelutarpeen selvittämiseksi.

Oppilashuoltotyötä toteutetaan yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa. Helsingin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa sovitaan yhteistyön yleisistä periaatteista ja rakenteista, käytännön toiminnan järjestämisestä, keskinäisestä työnjaosta ja vastuista.

Oppilashuoltotyötä kehitetään, seurataan ja arvioidaan koko kouluyhteisön ja yksittäisten ryhmien sekä oppilaiden tasolla. Koulussa tarkennetaan vuosittain toimintasuunnitelmassa sekä kouluyhteisön ja luokkien hyvinvoinnin edistämiseen että oppilaan tukemiseen ja hänen asioidensa käsittelyyn liittyvät periaatteet ja toimintatavat.

Koulun toimintasuunnitelmassa kuvataan koulukuraattorin ja koulupsykologin asiakkaaksi ohjauksen prosessit sekä se, miten oppilaita ohjataan tarvittaessa koulun ulkopuolisiin palveluihin.

Aurinkolahden peruskoulun oppilashuollon rakenne ja toimintaperiaatteet esitellään toimintasuunnitelmassa, ja niihin voi tutustua myös koulun internetsivuilla. Lisäksi oppilashuoltotyön periaatteet esitellään syksyn ensimmäisessä vanhempainillassa ja koulun tiedotteissa. Luokanopettaja tai luokanohjaaja perehdyttää oppilaat oppilashuollon toimintaan oppilaiden ikätasoon sopivalla tavalla.

Oppilashuolto seuraa luokkien kasvu- ja oppimisympäristön hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Oppilashuolto suunnittelee, toteuttaa ja arvioi oppilaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistäviä ratkaisuja yhteistyössä opettajien sekä tarvittaessa viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa.

6.2 Turvallisuuden edistäminen

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Tärkeää on sekä fyysinen turvallisuus että turvallisuuden tunne. Oppilaiden ja koulun henkilökunnan turvallisuus on taattava kaikissa tilanteissa. Oppimisympäristön

turvallisuuden edistäminen on osa kouluyhteisön toimintakulttuuria, ja se otetaan huomioon koulun kaikessa toiminnassa.

Oppilashuolto tukee toimintakyvyn säilymistä myös fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Tällöin huolehditaan oppilaan ja koko yhteisön tarvitsemasta psykososiaalisesta tuesta erilaisissa ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa sekä niiden edellyttämässä jälkihoidossa. Opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä varten kouluissa on järjestyssäännöt tai koulussa sovellettavat järjestysmääräykset.

Koululla on suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä suunnitelma päihteiden käyttöön liittyvien ongelmatilanteiden ennaltaehkäisemiseksi ja hoitamiseksi. Koulujen turvallisuussuunnitelmassa on määritelty tapaturmien ehkäiseminen, ensiapu, hoitoonohjaus ja seurannan periaatteet. Oppilaan terveyden- tai sairauden hoitoon tarvittava tuki ja seuranta järjestetään yhteistyössä kouluterveydenhuollon kanssa.

Aurinkolahden peruskoulussa kiinnitetään huomiota oppilaiden fyysiseen turvallisuuteen ja edistetään oppilaiden turvallisuuden tunnetta. Koulun säännöt ja yhteiset toimintatavat sekä viihtyisä ympäristö luovat turvallista toimintakulttuuria. Oppilaat osallistuvat sääntöjen ja toimintatapojen luomiseen ja viihtyisän ympäristön kehittämiseen.

Koulun henkilökunnan käytössä ovat erilliset suunnitelmat, joissa henkilökunta perehdytetään toimenpiteisiin, joilla oppilaat pyritään suojaamaan väkivaltatilanteilta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Lisäksi henkilökunnan käytössä on kuvaus siitä, millaisin toimin päihteiden käyttöön liittyvät ongelmatilanteet hoidetaan. Suunnitelmat ovat saatavissa sekä sähköisesti että painettuna, ja oppilashuollon edustajat perehdyttävät koulun työntekijät niihin myös suullisesti.

Koululla on yhteisesti sovitut periaatteet ja toimintaohjeet luvattomien poissaolojen ehkäisemiseksi. Luvattomiin poissaoloihin puututaan välittömästi. Seurannan ja puuttumisen käytännöt kuvataan koulun toimintasuunnitelmassa.

Aurinkolahden peruskoulun rangaistuskäytännöt seuraavat laissa määriteltyä rangaistuspolkua. Tilanteessa, jossa opetukseen osallistuminen on evätty, käsittelee koulun oppilashuolto tuen järjestämisen ja huolehtii sen toteuttamisesta.

6.3 Henkilötietojen käsittely, salassapito ja tietojen luovuttaminen

Henkilötietojen käsittelyssä lähtökohtana on luottamuksellisuus ja yhteistyö oppilaan ja huoltajan kanssa.

Kun oppilashuoltotyössä käsitellään yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa, asian käsittelyyn voivat osallistua ne oppilaan opetukseen ja oppilashuollon järjestämiseen osallistuvat, joiden tehtäviin oppilaan asian käsittely välittömästi kuuluu.

Oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle ja perusopetuslain mukaisesta opetuksesta ja toiminnasta vastaavalle viranomaiselle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista oppilaan sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen rakentamiseksi ja turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

Huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella voidaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja pyytää myös muilta tahoilta.

Opetuksen järjestäjällä on oikeus saada maksutta oppilaan opetuksen järjestämiseksi välttämättömät tiedot sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaiselta, muulta sosiaalipalvelujen tai terveydenhuollon palvelujen tuottajalta sekä terveydenhuollon ammattihenkilöltä.

Oppilaan siirtyessä toisen opetuksen järjestäjän perusopetuslain mukaisesti järjestämään opetukseen tai aamu- tai iltapäivätoimintaan, aikaisemman opetuksen järjestäjän on viipymättä toimitettava oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot uudelle opetuksen järjestäjälle. Uudella opetuksen järjestäjällä on myös pyynnöstä oikeus saada kyseiset tiedot. Oppilaan siirtyessä muuhun kuin perusopetuslain mukaiseen opetukseen tarvitaan tietojen välittämiseen huoltajan suostumus.

Aurinkolahden peruskoulun edustajat ovat yhteydessä alueen esikouluihin ennen ensimmäisen luokan alkua. Tiedonsiirroista tiedotetaan vanhempia. Myös muissa nivelvaiheissa koulu pyrkii olemaan aktiivisesti yhteydessä muihin oppilaitoksiin yhteistyössä oppilaan huoltajien kanssa.

7 Perusopetusta tukeva muu toiminta

7.1 Kerhotoiminta

Kerhotoiminta on oppilaille järjestettävää tavoitteellista toimintaa, joka tukee kodin ja koulun kasvatus - ja opetustyötä. Kerhotoiminta edistää osaltaan tasa-arvon toteutumista tarjoamalla oppilaille mahdollisuuden harrastustoimintaan. Tavoitteena on tarjota oppilaille mahdollisuus osallistua oman mielenkiinnon mukaiseen toimintaan sekä tukea harrastuneisuutta.

Kerhotoiminnalla tuetaan oppilaiden yhteisöllistä kasvua ja lisätään osallisuutta. Oppilailla on mahdollisuus osallistua kerhotoiminnan suunnitteluun oman ikäkautensa mukaisesti. Kerhotoiminta voidaan toteuttaa moniammatillisesti yhteistyössä lähikoulujen, kotien ja muiden tahojen kanssa.

Koulun järjestämä kerhotoiminta on oppilaille maksutonta.

7.2 Koululaisten aamu – ja iltapäivätoiminta

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on perusopetuslain mukaista toimintaa (PoL1136/2003). Kaupunki tarjoaa iltapäivätoimintaa kunnan päättämässä laajuudessa Helsingissä koulua käyvien ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä oppilaille, joille on tehty erityistä tukea koskeva päätös.

Iltapäivätoiminta rakentuu jatkumona varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle ja sen lähtökohtana ovat koulun yleiset kasvatuksen ja opetuksen tavoitteet. Toiminnan eettisenä lähtökohtana ovat Helsingin koulujen perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet.

Tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä tuetaan edistämällä lasten yhteistoimintaa. Toiminta toteutetaan niin, että se lisää lasten onnistumisen kokemuksia ja osallisuutta.

Toiminnan alueellisesta koordinoinnista vastaavat aluekoordinaattorit. He toimivat tiiviissä yhteistyössä koulun henkilökunnan ja iltapäivätoiminnan palveluntuottajien kanssa.

Toiminnan tavoitteet, sisällöt ja järjestämisen periaatteet on kirjattu kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaan.

7.3 Kouluruokailu

Helsingin kouluissa oppilaat saavat kouluruokailussa täysipainoisen aterian, joka on osa oppilaiden päivittäisestä ravinnontarpeesta.

Kouluruokailussa toteutetaan terveys- ja tapakasvatuksen tavoitteita. Oppilaita ohjataan ymmärtämään monipuolisen ravinnon merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille sekä kehittämään ruokailutottumuksiaan ja -tapojaan. Oppilaat oppivat huolehtimaan itsestään ja tekemään vastuullisia valintoja. Heitä ohjataan käyttäytymään asiallisesti ja ottamaan toiset huomioon siten, että ruokailutilanteesta muodostuu rauhallinen ja miellyttävä.

Koulu huolehtii ruokailuun liittyvästä kasvatuksesta yhteistyössä kotien kanssa.

7.4 Koulumatkat

Koulumatka on tärkeä osa oppilaan koulupäivää. Koulu edistää käytettävissään olevin keinoin koulumatkan turvallisuutta. Koulukuljetusta odottavalle oppilaalle järjestetään mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Yhteistyössä kotien kanssa koulu ohjaa oppilaita vastuulliseen ja kohteliaaseen käyttäytymiseen koulumatkoilla. Oppilaita kannustetaan omatoimisuuteen ja ohjataan ymmärtämään liikkumisen merkitys terveydelle.

7.5 Koulunkäyntiavustajatoiminta

Koulunkäyntiavustajatoiminnan lähtökohtana on omalta osaltaan turvata oppilaan osallistuminen opetukseen. Tavoitteena on auttaa oppilasta koulunkäynnissä sekä tukea ja ohjata häntä kasvu- ja oppimisprosessissa. Toiminnan tavoitteena on myös edistää oppilaan omatoimisuutta ja itsenäistä selviytymistä. Työtä ohjaavat oppilaalle ja ryhmälle asetetut opetukselliset ja kasvatukselliset tavoitteet. Lisäksi otetaan huomioon oppilaan hoidolliset ja kuntoutukselliset tavoitteet. Avustaminen toteutuu moniammatillisena yhteistyönä.

Oppilaan avustamisen tarve edellyttää monipuolista arviointia ja jatkuvaa seurantaa. Oppilaskohtaiset tavoitteet kirjataan oppimissuunnitelmaan ja henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan.

Koulunkäyntiavustajatoiminnan järjestämisessä otetaan huomioon esiopetus, erityisluokat, integroidut erityisoppilaat, valmistavan opetuksen oppilaat, oppilaskohtaiset tarpeet yleisopetuksessa sekä iltapäivätoiminta.

7.6 Muut tukipalvelut

Perusopetuslain mukaan vammaisella tai muulla erityistä tukea tarvitsevalla oppilaalla on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät

tulkitsemis- ja avustuspalvelut, muut opetus- ja oppilashuoltopalvelut sekä erityiset apuvälineet.

Oppilaan erityisen tuen päätöksessä mainitut avustus-, apuväline- ja tulkitsemispalvelut tarkentuvat vuosittain oppilaan tarpeen mukaan. Näistä asioista ohjeistetaan ryhmäkirjeillä ja oppilaan tuki perusopetuksessa - kansiossa.

8 Muu yhteistyö

8.1 Yhteistyö lähiyhteisöjen ja muiden hallintokuntien kanssa

Aurinkolahden peruskoulu tekee yhteistyötä kunnallisten toimijoiden sekä teollisten, kaupallisten ja yksityisten tahojen kanssa. Yhteistyötahot yksilöidään tarkemmin toimintasuunnitelmassa.

Työelämään tutustuminen ja siihen liittyvä yhteistyö kuvataan kohdassa 4.2. Oppilaiden hyvinvointia koskeva yhteistyö kuvataan kohdissa 5, 6 ja 7 sekä *Koulun ja päiväkodin yhteistyösuunnitelmassa* (katso LIITE).

8.2 Kansainvälinen yhteistyö

Aurinkolahden peruskoulu hyödyntää kansainvälisen toiminnan mahdollisuuksia. Kansainvälistä yhteistyötä voidaan tehdä hankkimalla ulkomaisia yhteistyötahoja ja – kumppaneita. Oppilas- ja opettajavaihtoja, vierailuja sekä tapaamisia pyritään järjestämään. Kansainvälisen yhteistyön muodot tarkennetaan toimintasuunnitelmassa.

9 Oppilaan arviointi

9.1 Oppilaan arvioinnin tehtävä ja periaatteet

Oppilaan arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan opiskelua, tukea hänen kasvuaan, kehitystä ja oppimista sekä vahvistaa oppilaan luottamusta itseensä oppijana. Arviointi kehittää osaltaan oppilaan oppimaan oppimisen taitoja. Oppilaan arviointi antaa myös tietoa opettajalle opetuksen suunnittelusta ja kehittämisestä.

Oppilaan arviointi muodostaa kokonaisuuden, jossa on tärkeää opettajan antama jatkuva palaute. Arviointipalautetta annettaessa otetaan huomioon arvioinnin merkitys oppilaan oppimisprosessille. Arviointi on monipuolista,

kokonaisvaltaista, realistista ja kannustavaa. Arviointipalaute antaa tietoa myös niistä oppimisen osa-alueista, joita on tarpeen kehittää.

Oppilaan arviointi perustuu opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin, kuvaukseen oppilaan hyvästä osaamisesta tai oppilaalle mahdollisesti laaditussa oppimissuunnitelmassa asetettuihin oppilaan omiin tavoitteisiin. Arviointipalautetta annetaan oppiaineissa osaamisesta ja edistymisestä sekä käyttäytymisestä ja työskentelystä.

Vuosiluokkien 1 – 2 oppilaan arviointi on sanallista ja kohdistuu ensisijaisesti oppilaan edistymiseen sekä yleisiin opiskelu- ja työskentelytaitoihin. Vuosiluokilla 3 – 7 oppilaan arviointi voi olla sanallista arviointia, numeroarvostelu tai näiden yhdistelmä.

Kuudennen luokan lukuvuositodistuksessa käytetään numeroarvostelua, jota voidaan täydentää sanallisella arvioinnilla. Oman opinto-ohjelman mukaan opiskelevien erityisopetuksen oppilaiden arviointi voi tarvittaessa olla sanallista myös kuudennen luokan lukuvuositodistuksessa.

Yhteisten oppiaineiden arvioinnissa käytetään numeroarvostelua viimeistään kahdeksannella vuosiluokalla sekä aiemmin niissä oppiaineissa, joissa oppilas on suorittanut perusopetuksen yhteiset opinnot. Arvioinnin tulee olla monipuolista ja siksi oppilaalle annetaan sanallista arviointipalautetta edistymisestä numeroarvostelun lisäksi koko perusopetuksen ajan.

Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan etukäteen tietoa arvioinnin perusteista sekä pyydettyä selvitetään jälkikäteen, miten niitä on arvioinnissa sovellettu. Arviointipalautetta annetaan oppilaalle ja hänen huoltajalleen riittävästi lukuvuositodistuksen lisäksi. Arvioinnista päätetään koulun opetussuunnitelmassa.

Valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa laaditut kuvaukset oppilaan hyvästä osaamisesta tukevat opettajan työtä ja ovat arvioinnin pohjana arvioitaessa, miten oppilas on saavuttanut tavoitteet. Numeroarvosana kuvaa osaamisen tasoa. Sanallisella arvioinnilla kuvataan myös oppilaan edistymistä ja oppimisprosessia. Numeroarvostelua käytettäessä hyvän osaamisen kuvaus määrittelee tason arvosanalle kahdeksan (8). Arviointimuodosta riippumatta oppilas saa lukuvuoden aikana monipuolisesti palautetta edistymistään ja osaamisestaan.

9.2 Oppilaan itsearviointi

Opetuksen yhtenä tehtävänä on luoda edellytyksiä oppilaan itsearviointitaitojen kehittymiselle. Tavoitteena on tukea oppilaan

itsetuntemuksen kasvua ja kehittää hänen opiskelutaitojaan. Oppilaan käsitys itsestään oppijana selkiytyy ja tieto oman kehittymisen mahdollisuuksista syvenee. Oppilasta ohjataan ja kannustetaan asettamaan tavoitteita työskentelylleen, oppimiselle ja yhdessä toimimiselle sekä arvioimaan oppimis- ja työskentelytaitojaan.

Oppilas harjaantuu tarkastelemaan ja säätelemään toimintaansa sekä tunnistamaan edistymistään. Itsearviointin kautta oppilalle syntyy käsitys siitä, että hän voi vaikuttaa omaan oppimiseensa ja itseään koskeviin asioihin. Oppilas tarvitsee opettajan ohjausta ja tukea sekä säännöllistä palautetta, jotta hänen itse arviointitaitonsa kehittyvät.

9.3 Työskentelyn arviointi

Työskentelyn arvioinnilla tuetaan oppilaan oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä. Työskentelyn arviointi kohdistuu oppilaan taitoon suunnitella, säädellä, toteuttaa ja arvioida omaa työtään. Vastuullisuus ja yhteistyötaidot ovat myös osa oppilaan työskentelyn arviointia. Työskentelyn arvioinnin pohjana ovat koulun opetussuunnitelmassa työskentelylle asetetut yleiset ja oppiainekohtaiset tavoitteet.

Työskentelyn arviointi on aina osa oppiaineen arviointia. Siitä voidaan antaa myös erillinen sanallinen arvio.

9.4 Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytymisessä arvioidaan sitä, miten oppilas toimii vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristön kanssa, arvostaa omaa ja toisten työtä ja noudattaa sääntöjä. Käyttäytymisen arvioinnin pohjana ovat koulun opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetetut tavoitteet. Oppilaan käyttäytymistä arvioivat kaikki oppilasta opettavat opettajat.

9.5 Tukea tarvitsevan oppilaan arviointi

Oppilaan oppimisvaikeudet otetaan huomioon oppilaan arvioinnissa. Tämä koskee myös oppilaita, joiden vaikeudet ovat lieviä ja joille ei ole tehty erityisen tuen päätöstä. Arvioitaessa käytetään menetelmiä, joiden avulla oppilas kykenee mahdollisimman hyvin osoittamaan osaamisensa. Arviointipalaute auttaa oppilasta tunnistamaan omat kehittymistarpeensa.

Jos oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti, oppilaan suorituksia arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin ja kuvauksiin oppilaan hyvästä osaamisesta.

Jos erityisen tuen päätöksessä päätetään, että oppilas opiskelee yksilöllistetyn oppimäärän mukaan yhdessä tai useammassa oppiaineessa, arvioidaan oppilaan suorituksia henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa määriteltyihin hänelle yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin perustuen. Silloin oppilaan osaamista ei arvioida suhteessa opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin hyvän osaamisen kuvauksiin. Yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskelluissa oppiaineissa voidaan käyttää sanallista arviota kaikilla vuosiluokilla.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan oppilaan arviointi perustuu perusopetuksen yleisiin oppimääriin tai yksilöllistettyihin oppimääriin, sen mukaan mitä oppilaan erityistä tukea koskevassa päätöksessä on päätetty.

9.6 Maahanmuuttajataustaisen oppilaan arviointi

Oppiaineiden arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan tausta ja vähitellen kehittyvä suomen kielen taito. Suomen kielen taitojen mahdollisten puutteiden merkitystä arvioinnissa pyritään vähentämään monipuolisilla, joustavilla ja oppilaan tilanteeseen sovitetuilla arviointimenetelmillä. Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine arvioidaan joko suomi toisena kielenä tai suomi äidinkielenä -oppimäärän mukaisesti. Koulu päättää oppimäärästä oppilaskohtaisesti. Oppilaan arviointi voi olla sanallista koko perusopetuksen ajan lukuun ottamatta päättöarviointia.

Oppilaan arviointi perustuu oppimissuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin valmistavan opetuksen ajan ja vuosi sen jälkeen.

Oppilas voi valmistavan opetuksen ohessa suorittaa myös perusopetuksen oppimääriä joissakin oppiaineissa. Oppilas saa tällöin erillisen todistuksen perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta. Arviointi voidaan antaa sanallisena arviona tai numeroarvosteluna. Jos oppilas suorittaa jonkin perusopetuksen oppiaineen koko oppimäärän valmistavan opetuksen aikana, annetaan siitä numeroarvosana.

Peruskoulun vuosiluokille 7 – 9 sijoittuvan maahanmuuttajataustaisen oppilaan, joka ei ole opiskellut vierasta kieltä, oppimissuunnitelmassa asetetaan tavoitteet kielen opiskelulle ja kuvataan tarvittavat tukimuodot, joiden avulla oppilas voi saavuttaa A – kielen oppimäärän tavoitteet päättöarviointiin mennessä. Oppilas voi myös osallistua B1 – englannin

opetukseen, joka tukitoimin toteutettuna arvioidaan viimeistään päättötodistuksessa A – kielenä.

9.6.1 Maahanmuuttajaoppilaan äidinkieli

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä erillinen todistus maahanmuuttajien äidinkielen opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio. Myös päättöarvioinnista annetaan erillinen todistus. Päättöarviointi perustuu hyvän osaamisen kuvaukseen.

9.7 Opinnoissa etenemisen ja vuosiluokalle jättämisen periaatteet

Oppilas siirtyy seuraavalle vuosiluokalla, jos hän on suorittanut hyväksytysti kaikki opetussuunnitelmassa määritellyt oppiaineiden tai aihekokonaisuuksien tavoitteet. Oppilas voi siirtyä seuraavalle vuosiluokalle, vaikka hänellä olisi hylättyjä suorituksia, jos arvioidaan, että hän kykenee suoriutumaan seuraavan vuosiluokan tavoitteista. Tällöin oppilaalle laaditaan kyseisessä oppiaineessa oppimissuunnitelma, josta käy ilmi, miten oppilas suorittaa opintonsa hyväksytysti.

Oppilaalle, jolla on hylättyjä suorituksia, varataan mahdollisuus osoittaa erillisessä kokeessa saavuttaneensa kyseisen oppiaineen vuosiluokan tavoitteet hyväksytysti. Erillinen koe voi sisältää monipuolisesti erilaisia näyttömahdollisuuksia.

Vuosiluokalle jättämistä harkittaessa arvioidaan aina sen hyöty oppilaan kokonaistilanteen kannalta. Kokonaistilanteen arviointiin osallistuu tarvittava oppilashuoltohenkilöstö. Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos hänellä on hylätty suoritus yhdessä tai useammassa oppiaineessa ja arvioidaan, ettei hän selviydy seuraavan vuosiluokan tavoitteista. Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle myös yleisen heikon koulumenestyksen perusteella, vaikka hänellä ei olisi yhtään hylättyä suoritusta. Huoltajalle varataan tällöin mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.

Yhteistyötä oppilaan huoltajan kanssa tiivistetään, kun huomataan, että oppilaan suoritustaso yhdessä tai useammassa oppiaineessa on heikentynyt huomattavasti. Tämä on erityisen tärkeää päättövaiheessa olevien oppilaiden osalta.

9.8 Oman opinto-ohjelman mukaan etenevä oppilas

Oman opinto-ohjelman mukaan etenevä oppilas siirtyy lukuvuoden työn päätyttyä seuraavalle vuosiluokalle. Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle vain yleisen heikon koulumenestyksen perusteella

Oman opinto-ohjelman mukaan opiskeleva oppilas on 9. luokan oppilas, kunnes hän suorittaa perusopetuksen koko oppimäärän ja saa päättötodistuksen tai hänen oppivelvollisuuskänsä täyttyy ja hän eroaa koulusta.

9.8.1 Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Oppilas etenee opintokokonaisuuksittain oman opinto-ohjelman mukaan. Opetussuunnitelmassa määritellään ne tiedot ja taidot, jotka ovat edellytyksenä kunkin opintokokonaisuuden opiskelun aloittamiselle.

9.9 Päättöarvioinnin periaatteet

Päättöarvioinnin tulee olla valtakunnallisesti vertailukelpoista ja kohdella oppilaita tasavertaisesti. Päättöarvioinnin tehtävänä on määritellä, miten hyvin oppilas on saavuttanut perusopetuksen tavoitteet eri oppiaineissa.

Päättöarvosana perustuu oppilaan osaamiseen päättövaiheessa. Päättövaiheen muodostavat vuosiluokat 8 – 9 lukuun ottamatta niitä oppiaineita, joissa yhteinen opetus päättyy aikaisemmin.

Oppilaan osaaminen arvioidaan suhteessa valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin, jotka määrittelevät tieto – ja taitotason arvosanalle 8 (hyvä). Päättöarvioinnissa työskentelytaidot sisältyvät oppiaineiden päättöarvioinnin kriteereihin. Oppilas saa arvosanan 8, jos hän osoittaa keskimäärin kriteereiden mukaista osaamista, joidenkin kriteereiden saavuttamatta jäämisen voi kompensoida muiden kriteereiden tason ylittäminen. Oppilas saa arvosanan 5 (välttävä), jos hän osoittaa jossain määrin kriteereiden mukaista osaamista.

Jos erityisen tuen päätöksessä on päätetty, että oppilas opiskelee yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, arvioidaan oppilaan suorituksia henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa määriteltyihin hänelle yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin perustuen. Silloin oppilaan osaamista ei arvioida suhteessa soperussuunnitelman perusteissa määriteltyihin päättöarvioinnin kriteereihin. Oppilaan, jonka opetus on järjestetty toiminta-alueittain, päättöarviointi perustuu oppilaan henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

9.10 Todistukset

Perusopetuksen aikana käytettävät todistukset

Lukuvuoden päättyessä annetaan lukuvuositodistus, joka on opettajan antama arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisesta. Lukuvuoden aikana annettavan arviointipalautteen määrästä ja muodosta päätetään koulun opetussuunnitelmassa. Oppilaan itsearviointi ei sisälly varsinaiseen lukuvuositodistukseen, mutta se voidaan antaa erillisenä lukuvuositodistuksen liitteenä.

Jos oppilas saa oman uskonnon opetusta merkitään hänen saamansa arvio todistukseen vain siinä tapauksessa, että kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdyskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua arvosanaa ei merkitä todistukseen.

Jos oppilaan oppitunneista lukuvuoden aikana vähintään puolet on opetettu muulla kuin koulun opetuskielellä, tulee todistuksessa mainita opetuksessa käytetty kieli ja sillä opetetut oppiaineet.

Jos erityisen tuen päätöksessä on päätetty, että oppilas opiskelee yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, varustetaan kyseisen oppiaineen numeroarvosana sekä sanallinen arvio tähdellä (*). Todistuksen lisätietoja -kohtaan tulee maininta siitä, että oppilas on opiskellut tähdellä merkityt (*) oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.

Erotodistus annetaan oppilaalle, joka vaihtaa toiseen kouluun tai eroaa perusopetuksesta tai ei ole saanut oppivelvollisuutta suoritetuksi oppivelvollisuutensa. Erotodistuksen liitteenä tulee olla koulussa noudatettu tuntijako sekä selvitys opetuksen mahdollisista painotuksista. Erotodistukseen ei merkitä käyttäytymisen arviota.

Päättötodistus

Perusopetuksen päättövaiheessa numeroin arvosteltavat yhteiset oppiaineet ovat äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, ensimmäinen vieras kieli, matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantieto, terveystieto, uskonto tai elämäntietä, historia, yhteiskuntaoppi, musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta sekä kotitalous.

Äidinkieli ja kirjallisuus–oppiaineessa arvioidaan perusopetuksen perusteissa määritellyt oppimäärät, joista oppilas opiskelee yhtä tai kahta. Jos oppilas on vaihtanut (äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen tai vieraiden kielten)

oppimäärää, arvioidaan päättöarvioinnissa se oppimäärä, jota hän on viimeksi opiskellut. Samoin menetellään, jos oppilas on vaihtanut katsomusaineesta toiseen. Oppiaineiden vuosiviikkotuntien merkitään vain taito - ja taideaineissa ja valinnaisissa aineissa

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotuntin oppimäärän, arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimäärästä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti. Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäväksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa. Valinnaisena aineena opiskeltava kieli voidaan huoltajan kirjallisesta pyynnöstä arvioida sanallisesti

Jos oppilas saa oman uskonnon opetusta merkitään hänen saamansa arvio todistukseen vain siinä tapauksessa, että kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdyskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua arvosanaa ei merkitä todistukseen.

Päättötodistukseen merkitään oppiaineen opetuksessa käytetty kieli, mikäli jonkin oppiaineen perusopetuksen oppitunneista on päättövaiheessa opetettu vähintään puolet muulla kuin koulun opetuskielellä.

Jos oppilas opiskelee yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, myös päättöarviointi voi näissä aineissa olla sanallinen. Päättötodistuksessa voidaan käyttää näissä oppiaineissa myös numeroarvostelua. Sekä numeroarvosana että sanallinen arvio varustetaan tähdellä (*). Todistuksen lisätietoja -kohtaan tulee merkintä siitä, että oppilas on opiskellut tähdellä merkityt (*) oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan. Oppilaan, jonka opetus on järjestetty toiminta-alueittain, päättöarviointi on sanallinen.

Yhdeksännen luokan oppilaalle annetaan tarvittaessa jatko-opintoihin pyrkimistä varten välitodistus, jossa oppilaan osaaminen arvioidaan samoin perustein kuin päättötodistuksessa.

LIITE 1: KOULUN JA PÄIVÄKODIN YHTEISTOIMINTASUUNNITELMA

PERUSOSA

1. Nimet: koulut ja yhteistyöpäiväkodit

Vuosaaren alueella on useita kouluja ja päiväkoteja lähekkäin. Osa toimii korttelitalon kiinteistön tiloissa. Koulut ja lähipäiväkodit tekevät yhteistyötä pienempinä esi- ja alkuopetuksen yhteistoimintaryhminä.

Vuosaari – Östersundomin päivähoitoalueen esiopetuksen ja Vuosaaren alkuopetuksen yhteistyöryhmät: Koulu: Merirastilan ala-aste

Esiopetusryhmät päiväkodeista: Merirasti, Siima, Katiska, Rastila

Ryhmän nimi: Pikku-Toivo

Koulu: Kallahden peruskoulu

Esiopetusryhmät päiväkodeista: Myrskyluoto, Pikku-Kolibri, Vellamo

Koulu: Mustakiven ala-aste

Esiopetusryhmät päiväkodeista: Mustakivi, Ahti, Montessoritalo

Koulu: Aurinkolahden peruskoulun sivukoulu Auringonpilkku

Esiopetusryhmät päiväkodeista: Inkivääri, Hiekkalinna, Kalkkilaiva, Kajuutta, Hippaheikki

Esiopetusryhmä Auringonpilkkun sivukoulusta

Ryhmän nimi: Essi

Koulu: Vuosaaren ala-aste (Punakiventiellä)

Esiopetusryhmät päiväkodeista: Porslahti, Hanna, Kolibri, Villa Familiaris, Poiju, Koralli

Koulu: Vuosaaren peruskoulu, Venemestarintie (entinen Karavaani)

Esiopetusryhmät päiväkodeista: Karavaani, Vankkuri, Keula

Ryhmän nimi: Karvake

Koulu: Heteniityn ala-aste

Esiopetusryhmät päiväkodeista: Meritähti

Koulu: Sakarinmäen ala-aste

Esiopetusryhmät päiväkodeista: Sakarinmäki

Östersundomin peruspiirissä sijaitsevan Sakarinmäen ala-asteen koulu on opetusviraston aluejaossa yhdessä Mellunmäen kanssa. Sosiaaliviraston päivähoidon vastuualueella Sakarinmäen esiopetus kuuluu hallinnollisesti Vuosaari - Östersundomin päivähoitoalueeseen.

2. Alueen kuvaus

Vuosaari (Nordsjö/ Vuokki) on Itä-Helsingissä meren rannalla sijaitseva kaupunginosa. Se on Helsingin kaupunginosista suurin ja liitettiin Helsinkiin 1966 Helsingin maalaiskunnasta. Vuosaaren kaupunginosan/ peruspiirin osa-alueita ovat Meri-Rastila, Rastila, Keski-Vuosaari, Aurinkolahti, Kallahti, Omenämäki, Nordsjön kartano, Mustavuori ja Niinisaari. Vuosaarella ovat Uutelan, Meri-Rastilan, Kallahdenniemen ja Mustavuoren ulkoilualueet. Rastilassa sijaitsee Rastilan Kartano ja sen ympärillä Rastilan leirintäalue.

Kaupunginosa kasvaa edelleen. Vuosaaren satama avattiin 2008. Metroaseman välittömässä läheisyydessä on kauppakeskus Columbus, Vuotalo, jossa on kirjasto, uimahalli ja lukio. Maamerkinä voidaan pitää kerrostalo Cirrusta. Lähialueita ovat Östersundom, Mellunmäki, Puotila, Vartioharju ja Marjaniemi.

3. Jatkuvuus esiopetuksesta perusopetukseen

3a) Koulujen yhteisen oppilaaksioton periaatteet

VUOSAARESSA ON KÄYTÖSSÄ YHTEINEN OPPILAAKSIOTTOALUE

Oppilaaksioton ensisijaisena perusteena on lähikouluperiaate. Ensisijaisen oppilaaksioton toissijainen peruste on sisarusperuste (oppilaalla on sisaruksia Aurinkolahden peruskoulussa). Oppilaan lähikoulusta päättää perusopetuslinjanjohtaja.

3b) Palautteen ja tiedonvaihdon toteutuminen lukuvuoden aikana

"Essin" toiminnassa kevään arviointikokouksessa käydään palautekeskustelu; keskustelun aiheena on menneen toimintakauden yhteistyön arviointi ja toiminnan mahdollinen kehittäminen. Tavoitteiden toteutumista voidaan myös arvioida vanhemmilta ja lapsilta saadun palautteen pohjalta. Syksyn suunnittelukokouksessa myös mahdolliset yhteistyötä koskevat muutokset edelliseen kevääseen nähden tuodaan käsittelyyn päiväkotien ja koulun välillä.

4. LEOPSin siirtymisen periaatteet alueella

- Ennen Leopsin siirtymistä kouluun esiopetuksesta vastaava opettaja tarkistaa, että lomakkeessa on huoltajan allekirjoittama lupa suunnitelman siirtämisestä.
- Esiopetuksesta vastaava lastentarhanopettaja tai päiväkodin johtaja toimittaa lapsen esiopetuksen suunnitelman kouluun tai tulevalle luokanopettajalle tai koulun rehtorille.
- Esiopetuksesta vastaava opettaja tai päiväkodin johtaja tekee kirjallisesti koonnin lähetetyistä lomakkeista (tai kopio saatteista). Koonti säilytetään päiväkodissa.
- Alueellisesti sovitaan siirtämisen käytänteistä. Siirtämisessä tulee noudattaa salassapitovelvollisuuksia (esim. ei sähköpostilla)

- Suunnitelman siirtymisen ajankohdasta sovitaan tarkemmin alueella. Pääsääntönä on, että suunnitelma siirtyy kouluun viimeistään touko-kesäkuussa.
- Lisäksi sovitaan opettajien tapaamisesta

Osin toimitaan kuten edellä ohjeistetaan. Tarkennetut muutokset ovat ohessa.

Esiopetuksesta vastaava lastentarhanopettaja tai päiväkodin johtaja toimittaa lapsen esiopetuksen suunnitelmat toukokuun loppuun mennessä koulun kansliaan.

Kouluun toimitetaan myös lista oppilaista, joiden Leopsin siirtämiseen ei huoltajilta ole saatu lupaa.

Mikäli Leopsia ei liitetä koulussa esimerkiksi kasvun kansioon, palautetaan se huoltajalle syyslukukauden aikana.

Oppilashuollollista tietoa alueella koordinoi alueen erityisopetuksen suunnittelija yhteistyössä koulujen, päiväkotien ja päivähoidon keltojen (kiertävien erityislastentarhanopettajien) ja S2-lastentarhanopettajien kanssa.

5. Yhteistyön tarkennetut alueelliset tavoitteet

5a) Tavoitteet aikuisten väliselle yhteistyölle

Perusajatuksena on lähentää koulun ja päiväkodin toimintoja, jotta lapsen ja vanhempien olisi luontevampaa siirtyä päiväkodista kouluun.

Uuden koulun ja lähipäiväkotien säännöllisten tapaamisten tavoitteena on yhteistyö ja sen kehittämisen mahdollistuminen.

Tavoitteena on myös opettajien ammatillisuuden lisääminen.

Pidämme tärkeänä sitä, että kaikilla lapsilla on mahdollisuus oppia ja iloita oppimisestaan.

5b) Tavoitteet lasten kanssa tehtävälle yhteistyölle

Tavoitteena koulun ja päiväkodin yhteistyössä on taata lapsen turvallinen siirtyminen esiopetuksesta perusopetukseen.

Tavoitteena on tutustuttaa esi- ja alkuopetusikäiset lapset toisiinsa ja antaa heille kokemuksia yhteistyöstä. Tutustuminen tapahtuu vierailien koululla ja välillä päiväkodeissa.

Vierailujen aikana esiopetusikäiset tutustuvat koulumaailmaan yleisesti. He tutustuvat myös koulun tiloihin.

Koululaiset toimivat vastuullisina oppijoina, malleina ja ohjaajina Eskareille.

6. vakiintuneet yhteistyön toimintamuodot ja siällöt

- esim. yhteistyö arojen, keltojen, MESI-vastuuhenkilöiden tai oppilashuollon kanssa

Esi- ja alkuopetuksen yhteyshenkilöinä (ENSIO) toimivat perustyönsä ohessa kaksi henkilöä sekä opetus- että sosiaalivirastosta. ENSIOiden tehtävänä on koota ja välittää tietoa esi- ja alkuopetuksen yhteistyöstä ja olla tarvittaessa yhteistoimintaryhmien tukena toiminnan käynnistämässä ja kehittämässä.

Vuosaaren esiopetuksen oppilashuoltoryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Päivähoitoalueen päällikkö on ryhmän puheenjohtaja ja kokoonkutsuja. Jäseninä ovat neuvolatyön ja terveyden edistämisyksikön ylihoitaja, perheneuvolan sosiaalityöntekijä, lastensuojelun johtavat sosiaalityöntekijät, varhaisen tuen johtava ohjaaja, johtava leikkipuisto-ohjaaja, johtava koulupsykologi, alkuopetuksen luokanopettaja sekä päivähoiton kiertävät erityislastentarhanopettajat ja ENSIOt. Tarvittaessa ryhmään kutsutaan asiantuntijajäsen alueen yhteistyöverkostosta.

Merirastilan ala-aste järjestää syyskauden aikana esiopettajille ja alkuopetuksen yhteysopettajille kouluinfotilaisuuden. Kokoontumisessa kerrotaan erilaisista luokkamuodoista ja muusta koulujen käytettävissä olevista lapsen tukiresurssista.

Tammi-helmikuun taitteessa päivähoiton ENSIOt järjestävät esiopettajille tapaamisen esiopetuksen toimintasuunnitelmien toteuttamisen jakamisen merkeissä.

Idän (Suurpiiri7) ENSIOt järjestävät vuosittain Suurpiiri7:n alueellisen koulutuksen esi- ja alkuopettajille jostakin ajankohtaisesta temasta. Idän ENSIOt päivittävät esi- ja alkuopetuksen yhteyshenkilöiden yhteystiedot sekä lines-tiedotteen ja toimittavat ajankohtaisen tiedon esi- ja alkuopetuksen yhteyshenkilöille.

LIITE 2: Linssi

